

DJEČJI VRTIĆ MASLAČAK
ULICA SLATINE 2
40 315 MURSKO SREDIŠĆE

KLASA: 601-01/25-04/08
URBROJ: 2109-82-04-25-4
Mursko Središće, 26.09.2025.

Temeljem članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN br. 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23) i članka 25. Statuta Dječjeg vrtića Maslačak, Upravno vijeće na svojoj 7. sjednici održanoj 26. rujna 2025. godine donosi:

ODLUKU
o donošenju Kurikuluma Dječjeg vrtića Maslačak
za pedagoške godine 2025./2026. – 2030./2031.

I.

Donosi se Kurikulum Dječjeg vrtića Maslačak za pedagoške godine 2025./2026. – 2030./2031.

II.

Kurikulum Dječjeg vrtića Maslačak za pedagoške godine 2025./2026. – 2030./2031. nalazi se u privitku ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon dana donošenja, a objavit će se na mrežnim stranicama i oglasnim pločama Dječjeg vrtića Maslačak.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA:
Mateja Novak

[Handwritten signature]

DJEČJI VRTIĆ MASLAČAK

ULICA SLATINE 2, 40315 MURSKO SREDIŠĆE

E-MAIL:maslacak@mursko-sredisce.hr

Tel:040/343 064

MATIČNI BROJ: 01385461

OIB: 13832381125

Na temelju članka 15.Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23), članka 25. Statuta Dječjeg vrtića Maslačak, a nakon prethodne rasprave Odgojiteljskog vijeća i na prijedlog ravnatelja, Upravno vijeće na 7. sjednici 26. rujna 2025. godine donosi:

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK ZA PEDAGOŠKE GODINE 2025./2026. – 2030./2031.

RAVNATELJ
IVANA MALTARIĆ

ŽUPANIJA: MEĐIMURSKA

GRAD: MURSKO SREDIŠĆE

USTANOVA: DJEČJI VRTIĆ MASLAČAK

ADRESA: ULICA SLATINE 2, MURSKO SREDIŠĆE

E-MAIL: maslacak@mursko-sredisce.hr

Telefon :040/343-064

Faks: 040/543-440, 040/370-775

Matični broj: 01385461

OIB: 13832381125

OSNIVAČ: GRAD MURSKO SREDIŠĆE

RAVNATELJICA: IVANA MALTARIĆ, odgojitelj

PODRUŽNICA: PEKLENICA: ŠKOLSKA 6, PEKLENICA

Telefon: 097 624 0644

Ustanova je upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Varaždinu pod registarskim brojem
(MBS) 070051432 dana 7. srpnja 1998. godine.

Sadržaj

1. Uvod	4
2. Vizija i misija Dječjeg vrtića Maslačak.....	5
3. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	6
3.1. Načela i vrijednosti Nacionalnog kurikuluma.....	7
3.2. Ciljevi Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	10
4. Polazišta Kurikuluma Dječjeg vrtića Maslačak.....	11
4.1. Polazišta kurikuluma Dječjeg vrtića	11
4.2. Ciljevi kurikuluma.....	11
4.3. Vrijednosti za koje se zalažemo	13
5. Programi	14
5.1. Redoviti program odgojno-obrazovnog rada	14
5.1.1. Redovni odgojno-obrazovni program za djecu od navršene 1. do 3. godine	15
5.1.2. Redovni odgojno-obrazovni program za djecu od navršene 3. godine do polaska u školu.....	21
5.2. Alternativni program odgojno-obrazovnog rada prema koncepcijama Marije Montessori	25
5.3. Program rada s djecom romske nacionalne manjine.....	32
5.4. Program predškole.....	35
5.5. Program ranog učenja stranog jezika – engleski jezik	39
5.6. Program ranog učenja stranog jezika – njemački jezik.....	40
6. Profesionalni razvoj stručnih djelatnika	41
7. Osiguranje kvalitete	41
8. Suradnja s društvenom zajednicom i roditeljima	42
9. Suradnja s lokalnom zajednicom	44

1. Uvod

Dječji vrtić Maslačak Mursko Središće samostalna je javna ustanova koja u okviru djelatnosti predškolskog odgoja ostvaruje programe kojima potiče cjelovit razvoj i integrirano učenje djece predškolske dobi, razvoj dječjih kompetencija, poštivanje različitosti te osigurava njegu i skrb za djecu rane i predškolske dobi.

Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te kulturnim, socijalnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji na temelju Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnog pedagoškog standarda odgoja i naobrazbe, Godišnjeg plana i programa te Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji a ostvaruje se u redovitim i posebnim programima. Temeljno ishodište svih programa čini Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Osnivač i vlasnik vrtića je Grad Mursko Središće.
Sjedište vrtića je u Murskom Središću, Ulica Slatine 2.

Rad vrtića obavlja se u sljedećim objektima:

- Dječji vrtić Maslačak, Ulica Slatine 2, Mursko Središće (10 odgojnih skupina),
- Područni objekt Peklenica, Školska 6, Peklenica (1 odgojna skupina).

Program rada vrtić ostvaruje redovitim cjelodnevnim (10-satnim) programom i poludnevnim (4 i 6-satnim) programom.

Vrtić godišnje polazi prosječno 170-ak djece s kojima radi 20 odgojitelja, stručni suradnik pedagog i zdravstveni voditelj, koji nastoje osigurati što sigurniji, sadržajniji i kvalitetniji boravak djece u vrtićima.

Veličina vrtića odgovara zahtjevima djece i roditelja. Za dječji razvoj potreban je boravak na svježem zraku, čiju sigurnost jamče ograđena dvorišta s dovoljno travnatih površina i igralištima za djecu.

2. Vizija i misija Dječjeg vrtića Maslačak

Vrtić kao mjesto zadovoljnog, veselog i kreativnog djeteta. Dječja kuća u kojoj se očituje zajedništvo djece, roditelja i svih djelatnika. Djelatnici vrtića smatraju Vrtić mjestom rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju. Vrtić je mjesto u kojem se poštuje različitost i njeguje individualni pristup sa ciljem optimalizacije razvojnih ishoda za svako dijete u razvojnim aspektima.

VIZIJA DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK

Naša vizija je dječji vrtić kao mjesto radosnog, sigurnog i ispunjenog djetinjstva – mjesto u kojem se svako dijete osjeća prihvaćeno, cijenjeno i potaknuto na istraživanje, stvaranje i učenje kroz igru.

Vrtić Maslačak zamišljamo kao zajednicu koja njeguje kulturu dijaloga, suradnje i međusobnog poštovanja, prostor u kojem se susreću djeca, roditelji i odgojitelji u zajedničkom stvaranju iskustava koja potiču cjeloviti razvoj djeteta.

Naša vizija je i vrtić kao centar cjeloživotnog učenja, profesionalnog razvoja i inovativnih pedagoških praksi, te partner lokalnoj zajednici u promicanju vrijednosti odgoja i obrazovanja, održivosti i aktivnog građanstva.

MISIJA DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK

Misija naše ustanove je stvaranje poticajnog, sigurnog i inkluzivnog okruženja koje uvažava razvojne mogućnosti, interese i individualne potrebe svakog djeteta.

Polazimo od humanističko-razvojnog pristupa odgoju i obrazovanju te naglašavamo:

Prava djeteta i njegovu dobrobit – osiguravamo emocionalnu sigurnost, tjelesno zdravlje i potičemo razvoj samopouzdanja, empatije i socijalnih vještina.

Cjelovit razvoj i učenje kroz igru – nudimo raznolike aktivnosti koje potiču kreativnost, znatiželju, kritičko mišljenje i samostalnost, uz slobodu izbora i odgovornost za vlastite odluke.

Partnerstvo s roditeljima – gradimo odnos povjerenja i aktivnu suradnju kako bismo zajedno pratili i podržavali razvoj djece.

Profesionalni razvoj odgojitelja – potičemo stalno stručno usavršavanje i razmjenu iskustava, kako bi odgojno-obrazovni rad bio suvremen, kvalitetan i usklađen s potrebama djece.

Suradnju sa zajednicom – razvijamo projekte i partnerstva koja obogaćuju dječja iskustva i povezuju vrtić s kulturnim, društvenim i prirodnim resursima okruženja.

Naš je cilj omogućiti svakom djetetu da postane aktivan sudionik vlastitog razvoja i učenja, da u vrtiću doživi uspjeh, radost i osjećaj pripadnosti, te da stekne temelje za život u kojem će biti znatiželjno, samostalno i odgovorno biće.

3. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od sljedećih dokumenata:

- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991)
- Konvencija o pravima djeteta (2001)
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011)
- Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012)
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012)
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014).

S ciljem unapređivanja i obogaćivanja odgojno-obrazovnog procesa, i kurikuluma svakog vrtića, tj. sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini, na razini Republike Hrvatske izrađen je Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. U njemu su sadržana polazišta, vrijednosti, načela i ciljevi, proizašli iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Obveza vrtića je da se kontinuirano usklađuje s Nacionalnim kurikulumom, koji će mu služiti kao okosnica za izradu vlastitog Vrtićkog kurikuluma. Razvoj odgojno-obrazovnog procesa i Vrtićkog kurikuluma kontinuirani je proces, koji uključuje neprestano mijenjanje, organiziranje i transformiranje vlastite odgojno-obrazovne prakse.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje izrađen je na postojećim dokumentima, primjerima dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te znanstvenim studijama u području institucijskoga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Nacionalni kurikulum prihvaća postignuća u području institucijskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kao i dosege u području profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, pri tom izdvajajući studiju *Nove paradigme djetinjstva* koja je sažeta u nekoliko temeljnih postavki:

- Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštovati.
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i u velikoj mjeri, određuje svoj vlastiti život i razvoj.
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu.
- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju.
- Djetinjstvo je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (socio-konstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo.

3.1. Načela i vrijednosti Nacionalnog kurikulumu

Uporište za uspješno ostvarivanje vrtićkih kurikulumu, odnosno partnerstva između svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u izradi i provedbi kurikulumu su bitna načela:

FLEKSIBILNOST ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

Načelo fleksibilnosti jedan je od parametara kvalitete u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koji nije moguće ostvariti izolirano od čimbenika kao što su organizacijsko upravljanje i vođenje, kultura ustanove i odnosi, materijalne, prostorne i organizacijske pretpostavke, senzibilitet i spremnost djelatnika na promjene. Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini.

PARTNERSTVO VRTIĆA S RODITELJIMA I ŠIROM ZAJEDNICOM

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. Roditelji/skrbnici djeteta su primarni odgojitelji svom djetetu te ih stoga treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića-partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim značajkama i iskustvima te svojom vlastitom kulturom, čime pridonose kvaliteti ustanove u cjelini.

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja tj. skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju.

OSIGURANJE KONTINUITETA U ODGOJU I OBRAZOVANJU

Osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju iznimno je važno jer stvara polazište i osigurava uvjete za zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta – pravo na odgoj i obrazovanje.

Osnovni cilj kvalitetne suradnje/partnerstva među podsustavima i njihove kvalitetne suradnje s obiteljima i lokalnom zajednicom jest premošćivanje barijera koje izazivaju stres i nezadovoljstvo u djece, roditelja i prosvjetnih djelatnika prije i tijekom prijelaza u sklopu podsustava te među sustavima.

OTVORENOST ZA KONTINUIRANO UČENJE I SPREMNOST NA UNAPREĐIVANJE PRAKSE

Podlogu tvorbe kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predstavlja okruženje vrtića, a ne izdvojeni sadržaji učenja ili predmetna područja. Briga o postizanju kvalitetnog okruženja predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u

vrtiću. Otvorenost na kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od samih
- praktičara – odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića
- osposobljavanje praktičara – odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i
- aktivno promišljanje prakse, u smjeru razvoja refleksivne prakse
- povezivanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji uče, istražuju i mijenjaju
- odgojnu i obrazovnu praksu i dijele to iskustvo s drugima.

Vrijednosti se izvode iz najboljeg humanističkog nasljeđa društva i civilizacije, na pojedinačnoj i društvenoj razini. One predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potku odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguranju individualne i društvene dobrobiti, u skladu s time kakvu se djecu i kakvo se društvo želi razviti.

Vrijednosti su orijentacija u kreiranju i ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva kako bi se osigurala individualna i društvena dobrobit. Temeljne vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednostima koje bi iz perspektive povijesti, kulture, suvremenih događaja i projekcija budućnosti trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece, a to su

ZNANJE

Znanje omogućuje djetetu razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjehu u svakidašnjem životu i svim kasnijim etapama institucijskog obrazovanja. U vrtiću se znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj uređeni istraživački i otkrivački potencijal. Ono se razvija u poticajnome socijalnom i fizičkom okruženju vrtića, u interakciji s materijalima i drugom djecom te uz neizravnu potporu odgojitelja. U ranoj i predškolskoj dobi posebno je važno djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge djetetu zanimljive aktivnosti.

Vrtić treba djetetu omogućiti da sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja. U takvim uvjetima dijete stječe kompetenciju „učenja učenja”, kao temelj ostvarivanja cjeloživotnog učenja.

HUMANIZAM I TOLERANCIJA

Humanizam i tolerancija podrazumijevaju prihvaćanje i poštovanje živog bića i njegova dostojanstva te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela. Afirmacija humanizma i tolerancije podrazumijeva oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta da za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih. U vrtiću se djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne zajednice.

IDENTITET

Doba globalizacije obilježava multikulturalizam i zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućuju da oblikuje identitet „građanina svijeta”, a pritom sačuva svoj nacionalni identitet i svoju kulturu te društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu.

Sva djeca imaju pravo na odgoj i obrazovanje koje prihvaća i podržava različitost identitete svakog djeteta i njegove obitelji. To podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta i osiguranje individualnog pristupa svakom djetetu.

Vrtić treba pomoći djetetu da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici.

ODGOVORNOST

U ranom i predškolskom odgoju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj dobrobiti. Odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta.

Vrtić treba djeci omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnost, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost.

AUTONOMIJA

Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom usmjerenim razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Razvoj osobne autonomije i emancipacije djeteta događa se u primjerenom fizičkom i socijalnom kontekstu vrtića, usmjerenom na stvaranje i održavanje prihvaćanja recipročnih odnosa.

U podržavajućem i neugrožavajućem okruženju vrtića djeca razvijaju neovisnost, kritičke sposobnosti, samopouzdanje i racionalan pristup životu.

KREATIVNOST

Kreativnost kao odgojna vrijednost predstavlja osnovu razvoja djeteta u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati, inicirati i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema.

U oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa posebno se cijeni i potiče razvoj divergentnog mišljenja, i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji.

3.2. Ciljevi Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

OSIGURANJE DOBROBITI ZA DIJETE

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema osiguranju dobrobiti za dijete. Osiguranje dobrobiti je multidimenzionalni, interaktivni, dinamični i kontekstualni proces kojim se integrira zdravo i uspješno individualno funkcioniranje te pozitivni socijalni odnosi u kvalitetnom okruženju vrtića.

Planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje dobrobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj uključuje: osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.

CJELOVIT RAZVOJ, ODGOJ, UČENJE DJETETA TE RAZVOJ KOMPETENCIJA

Važan cilj Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija. Postizanje osnovnog cilja temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode učenja. Različiti segmenti odgojno-obrazovnog procesa trebaju biti integrirani u cjelinu, tj. utkani u sve segmente zajedničkog življenja djece s drugom djecom i odraslima u vrtiću, a ne vremenski i sadržajno parcelizirani. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava načela:

- Kompetencije djece su razvojne, nisu statične pa se pomiče njihov razvoj i prati
- kontinuirano, a ne jednokratno;
- Uspješnost djeteta u obavljanju određenih aktivnosti određuje splet više različitih
- kompetencija, čiji se pojavni oblici suptilno pretapaju s pojavnim oblicima mnogih drugih
- kompetencija. Zato se kompetencije djeteta procjenjuju cjelovito, a ne izdvojeno iz
- konteksta cjeline ostalih;
- Djeca jednake kronološke dobi mogu se u velikoj mjeri razlikovati po svojim
- mogućnostima i kompetencijama.

Zato se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi. Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, koje je obrazovna politika RH prihvatila iz Europske unije, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnove kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

4. Polazišta Kurikuluma Dječjeg vrtića Maslačak

4.1. Polazišta kurikuluma Dječjeg vrtića

Osnovno polazište u našem odgojnom-obrazovnom procesu i kurikulumu je humanističko razvojna koncepcija, prema kojoj je dijete aktivan subjekt u vlastitom učenju, odgoju i razvoju, koje ima svoje mišljenje, emocije, potrebe i želje. Osim toga, dijete je i znatiželjno i kompetentno, s raznovrsnim interesima, mogućnostima i znanjima, te je u interakciji sa socijalnom i materijalnom okolinom. Shvaćanje djeteta polazište je za oblikovanje svih segmenata odgojno-obrazovnog procesa. Prema tome, kurikulum polazi od djeteta i njegovih interesa, potreba, prava i mogućnosti, te je otvoren, dinamičan, promjenjiv i razvojan.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad a u praksi se kontinuirano mijenja, razvija i izgrađuje. Vrtićki kurikulum je razrađen po odgojno-obrazovnim skupinama djece. U izradi kurikuluma vrtića sudjelovali su svi odgojno-obrazovni djelatnici, koji su definirali naše vrijednosti, program i smjer profesionalnog razvoja.

Misija dječjeg vrtića Maslačak je stvaranje kvalitetnijih uvjeta za razvoj, odgoj i učenje djece. Vizija razvoja usmjerena je na zajedničko življenje djece i odraslih u ozračju autonomije i emancipacije. Naša uloga je kreirati uvjete kako bi svako dijete bilo sretno, kompetentno i samopouzđano, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima.

4.2. Ciljevi kurikuluma

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje naš Kurikulum usmjeren je prema *osiguranju dobrobiti za dijete*, što podrazumijeva usmjerenost planiranja

odgojno-obrazovnog procesa na dijete i na njegovu dobrobit. Razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja.

DOBROBIT ZA DIJETE:

- sigurnost
- sreća i zadovoljstvo
- zadovoljavanje potreba
- življenje i učenje prava
- samopoštovanje i samopouzdanje
- razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)
- prihvaćanje sebe, svojih emocija i mišljenja
- prihvaćanje drugih, njegovih emocija, mišljenja i drugih različitosti
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja, te prihvaćanje odgovornosti
- uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala
- istraživanje i razvijanje kompetencija
- radoznalost i inicijativnost djeteta
- osvještavanje procesa vlastitog učenja (upravljanje, preuzimanje odgovornosti, samoprocjena)
- izrada i vođenje projekata na djetetovu i/ili odgojiteljevu inicijativu
- razvoj kreativnosti u mišljenju i izražavanju
- učenje socijalno prihvatljivih oblika ponašanja i usklađivanje s pravilima odgojno-obrazovne skupine
- uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima
- nenasilno rješavanje problema i sukoba, te donošenje odluka

DOBROBIT ZA RODITELJE:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

DOBROBIT ZA PROSTORNO, VREMENSKO I MATERIJALNO OKRUŽENJE:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta,
- komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na
- privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču
- aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba

- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

DOBROBIT ZA OZRAČJE:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima
- koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

DOBROBIT ZA STRUČNI TIM I ODGOJITELJE:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje
- u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića/odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

DOBROBIT ZA OSTALE ZAPOSLENIKE:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Unapređivanjem uvjeta za kontinuitet u osiguranju dobrobiti djece ostvarujemo suradnju sa širom i užom društvenom zajednicom, kroz stručna usavršavanja, razmjenu informacija i iskustava te pružanjem i dobivanjem podrške u radu s djecom.

4.3. Vrijednosti za koje se zalažemo

ZDRAV ŽIVOT

U smislu odgoja djece za održivi razvoj i poštivanje zasad zdravih navika i zdravih načina života.

HUMANOST I TOLERANCIJA

Prihvaćati i poštivati živo biće i njegovo dostojanstvo te nastojati ostvariti pravednost kao životno načelo. Poticati stvaranje senzibilitete djece za potrebe drugih, poštovanje različitosti i pružanje potrebe potrebitima.

IGRA

Temeljni oblik aktivnosti i učenja svakog djeteta jest igra. Kroz igru nastojimo osigurati djetetu radost otkrivanja i učenja te aktivan odnos prema svemu što ga okružuje.

IDENTITET

Kod djece nastojimo razvijati svijest o sebi i vlastitom identitetu u svakom smislu, svijest o okolini okolišu u kojem živi, ali i o pripadnosti svojoj lokalnoj, nacionalnoj i kulturnoj zajednici europskih naroda i svijeta. Potičemo dosljednost samom sebi, razvoj samopoštovanja kod djeteta, stvaranje pozitivne slike o sebi te izgrađivanje osjećaja sigurnosti u susretu s novim ljudima.

ISTRAŽIVANJE

Uz igru i kroz igru dijete istražuje svijet u kojem živi i kojeg samo za sebe stvara. Dječje aktivnosti u ovoj dobi su istraživačkog karaktera i zato nastojimo svoj rad s djecom organizirati u poticajnom okruženju, potičući istraživačke aktivnosti djece.

KREATIVNOST

Kod djece nastojimo osigurati slobodu izražavanja i pronalaženje vlastitih rješenja, što je osnova za razvoj svakog pojedinca u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati i oblikovati različite kreativne aktivnosti te pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema.

DJEČJA PRAVA

Njeguemo razvijanje svijesti o jednakopravnosti različitosti. Vrtić djeluje u nacionalno mješovitoj sredini u kojoj živi nacionalna manjina Roma čija djeca su od najranije dobi uključena u vrtićke programe. Djeca su uključena u različite skupine te možemo govoriti o socijalnoj i obrazovnoj inkluziji Roma, koja doprinosi njihovom boljem svladavanju hrvatskog jezika i uspješnijem uključivanju u širu društvenu zajednicu. Uvažavanje različitosti uključuje odgoj za empatiju (naučiti razumijevanje za druge i poistovjetiti se s njima), odgoj za solidarnost (veća osjetljivost za probleme nejednakosti i društvenu marginalizaciju), odgoj za priznavanje i poštivanje različitosti (poštivanje drukčijih stilova života).

GRADANSKI ODGOJ

Posebnu pažnju posvećujemo razvijanju socijalnih vještina, te temeljnim vidovima građanskog odgoja naše djece.

KVALITETAN PARTNERSKI ODNOS

Potičemo otvorenu, izravnu i kvalitetnu komunikaciju s roditeljima, s ciljem izgrađivanja partnerskog odnosa i zajedničkog djelovanja na individualne i razvojne potrebe djeteta

5. Programi

5.1. Redoviti program odgojno-obrazovnog rada

Odgojno-obrazovni rad Dječjeg vrtića Maslačak temeljiti će se na humanističkom pristupu. Uvažavajući svoju kulturu, običaje, uvjete i stručna znanja svaka odgojna skupina se opredjeljuje za sadržaje koji potiču interese kod djece s ciljem stvaranja optimalnih uvjeta za rast i razvoj djece te unapređivanje kvalitete njihova života u cijelosti.

CILJEVI PROGRAMA:

- zadovoljavanje osnovnih potreba za hranom, zrakom, kretanjem, igrom, boravkom u prirodi te poštivanje individualnih razlika u razvoju svakog djeteta
- uvažavanje i zadovoljavanje različitih dječjih potreba za odmorom
- cjelovit razvoj djetetovih sposobnosti i potencijala stvaranjem razvojno-poticajne sredine
- oblikovanje djetetova osobnosti u smislu jačanja pozitivne slike, uočavanja i prihvatanja
- međusobnih razlika te usvajanja osnovnih vrednota kulture i tradicije
- stjecanje socijalnih vještina te znanja i vještina potrebnih za djetetov daljnji razvoj
- stvaranje pozitivne slike o sebi, razvijanje sigurnosti, samopouzdanja i samopoštovanja
- omogućiti djetetu stjecanje znanja i navika, važnih za njegovu sigurnost u prometu
- poticanje usvajanja osnovnih normi ponašanja i kulturnog ophođenja
- poticanje na međusobno pomaganje, suradničko učenje i suosjećanje s drugima
- osiguravati slobodan izbor sadržaja, aktivnosti i materijala

ZADAĆE PROGRAMA:

- stimuliranje pojedinih aspekata djetetova razvoja promišljenim poticajima i ciljanim zadaćama
- podržavanje razvoja pozitivne slike djeteta o sebi
- intenziviranje razvoja djetetovih potencijala
- osvještavanje roditelja o važnosti primjerenih poticaja u intenzivnom razdoblju rasta i razvoja djeteta te rane intervencije kod uočenih razvojnih i odgojnih problema
- jačanje roditeljske kompetencije sudjelovanjem u praćenju razvoja djeteta i razvijanje suradničkog odnosa
- poticanje i jačanje roditeljske odgovornosti za pridržavanje dogovorenih granica i dosljednosti u odgoju djeteta

5.1.1. Redovni odgojno-obrazovni program za djecu od navršene 1. do 3. godine

A. Temeljna znanja i kompetencije

KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU

Komunikacija na materinskom jeziku obuhvaća osposobljavanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava te na jezično međudjelovanje u nizu različitih društvenih i kulturnih situacija: obrazovanje, rad, slobodno vrijeme i svakodnevni život.

Dijete prije nego krene u jaslice prolazi kroz faze: gukanja, tepanja, razvoj riječi koja se onda nadograđuje sa raznim varijacijama.

- u jasličkoj skupini pažljivo je potrebno pratiti dječje geste i najmanje znakove komunikacije

- djetetu je potrebno govoriti polako, razgovjetno
- aktivnosti koje se provode u jasličkoj skupini vezane uz razvoj materinjeg jezika trebaju biti kratke, razumljive djeci prateći događaje i teme zanimljive djeci
- imenujemo jednostavne, kraće pojmove koje onda pronalazimo i u sredini koja nas okružuje
- koristimo kratke brojalice, stihove, priče koje nadopunjujemo pokretima primjerenim djeci te dobi
- aktivnosti je potrebno češće ponavljati što je djeci i zanimljivo
- pitanja koja im postavljamo trebaju biti kratka i jasna
- poticati da odgovaraju na kratka pitanja jednom riječju u početku
- potrebno ih je poticati da govorom ali i gestama izraze svoje potrebe i želje
- ublažiti odnosno spriječiti da verbalnim ispadima izražavaju svoje želje, te ih isto tako znati pohvaliti ili nagraditi

MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I OSNOVE KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU

Matematička kompetencija razvija se poticanjem djeteta na rješavanje problema u različitim svakodnevnim situacijama. Prirodoslovna kompetencija kod djece se razvija poticanjem na istraživanje, postavljanje kratkih pitanja i samostalnim zaključivanjem na temelju činjenica. Unapređenje i oblikovanje poticajnog, materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja prostora skupine ali i svih zajedničkih prostorijskih u funkciji igre i učenja djece već od jasličke dobi.

- okruženje u kojem dijete boravi treba biti poticajno, po centrima aktivnosti koje je potrebno mijenjati i nadopunjavati prema interesima, godišnjem dobu ...
- dijete kroz igru treba istraživati pokretom, dodirima ali i svim drugim osjetilima, kako unutarnji tako i vanjski prostori trebaju poticati i razvijati interakciju između djece ali i između djece i odraslih
- ponuditi djeci materijale za razvoj matematičkih kompetencija koji mogu biti oblikovani kao i neoblikovani (razne slagalice, umetaljke ...) ali moraju biti sigurni za korištenje
- prepoznavanje količine
- skup od tri elementa
- prepoznavanje prostornih odnosa putem različitih igara (gore/ dolje) jednostavnim naredbama (npr. Stavi čašu gore)
- svakodnevno promatranje promjena u prirodi (npr. padanje lišća, puhanje vjetrova ...)
- imenovanje godišnjeg doba i osnovnih obilježja

DIGITALNA KOMPETENCIJA

Digitalna kompetencija razvija se upoznavanjem djeteta s informacijsko – komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u aktivnostima. Njezini su ključni elementi

osnovne informacijsko – komunikacijske vještine i sposobnosti kao što je upotreba računala za pronalaženje, procjenu, pohranjivanje, stvaranje, prikazivanje.

Djeca već u jasličkoj dobi upoznata su sa nekim informatičkim dostignućima te primjereno svojoj dobi barataju laptopom, mobitelom te također imitiraju odrasle u njihovim radnjama.

- potrebno je djeci omogućiti upoznavanje sa informacijsko – komunikacijskom tehnologijom primjereno dobi djeteta
- putem digitalne komunikacije dijete može upoznati svijet oko sebe ali uz pravilno doziranje sadržaja i vremenskog ograničenja pretraživat ćemo razne sadržaje prema aktualnoj temi odnosno interesu djece; u istu svrhu koristit ćemo i TV koji se nalazi u našoj sobi dnevnog boravka
- provođenje raznih edukativnih igara primjerenim dobi djece

UČITI KAKO UČITI

Ova kompetencija razvija se poticanjem djeteta na samomotivirano i samoregulirajuće učenje te planiranje i organiziranje vlastitog učenja.

- omogućiti djeci da soba dnevnog boravka bude poticajna i istraživačka
- da poticaji budu djeci nadohvat ruke, gdje oni sami mogu manipulirati njima i uzimati prema svom interesu
- napraviti takvu okolinu kojom kod djece budimo znatiželju, interes za nečim novim
- omogućiti djeci da sama biraju partnera u igri
- poticati djecu da sama obavljaju radnje koje mogu – obuvanje, oblačenje, korištenje pribora kod jela , ...
- omogućiti djeci da samostalno manipuliraju materijalima, priborom (rezanje, modeliranje)
- omogućiti aktivno fizičko istraživanje okoline
- centre aktivnosti mijenjati i osmišljavati prema interesu djece
- djecu poticati na korištenje neoblikovanog materijala i prirodnina
- ponavljanjem aktivnosti uvježbavati i unapređivati njihove vještine
- omogućiti im dovoljno vremena za rad sa svakim materijalom i tako jačati kompetencije i unaprijediti svoje vještine

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

Ova kompetencija razvija se poticanjem djeteta na tolerantan odnos prema drugima te poticanjem na pomaganje i prihvaćanje različitosti.

Djeca boravak u jaslicama pruža interakciju sa svojim vršnjacima što možda ne mogu doživjeti u obiteljskom domu .Dijete se već u jaslicama uči kako dijeliti nešto sa drugima, kako pravilno reagirati i rješavati problem na prihvatljiv način.

- dijete treba poticati na odgovorno ponašanje prema sebi i drugima
- dati mu dovoljno vremena za prilagodbu u novonastaloj situaciji

- razvijati uzajamno pomaganje i prihvaćanje jedni drugih bez obzira na različitosti
- poticati djecu na aktivno sudjelovanje i konstruktivno rješavanje problema
- osjećati se kao jednakopravan član skupine
- razvijati suosjećanje prema drugima
- poticati djecu na korištenje uljudnih izraza (4 čarobne riječi)
- dijete pohvaliti ali isto tako skrenuti pažnju ako nešto nije u redu
- odgojitelj svojim primjerom mora djeci biti model ponašanja i djeca će upravo od odgojitelja „kopirati“ model ponašanja i komunikacije

INICIJATIVNOST I PODUZETNOST

Inicijativnost i poduzetnost temelje se na stvaralaštvu, inovativnosti i spremnosti na preuzimanje rizika. Važno je da dijete samo može inicirati i organizirati vlastite aktivnosti.

- poticanje djece na „organiziranje“ aktivnosti
- razgovarati o tome da se kupuje novcem
- organizirati aktivnosti tipa trgovine
- kod aktivnosti koristiti sredstva kao što su: improvizirani novac, kasice ...

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE

Kulturna svijest i izražavanje razvijaju se poticanjem iskustva i emocija djeteta te stvaralačko izražavanje u područjima glazbe, plesa, kazališta, književnosti ...

- upoznati i naučiti djecu voljeti, poštivati i njegovati kulturnu baštinu svog okruženja
- poštovati kulturne i jezične različitosti
- djeci omogućiti što neposredniji kontakt sa okruženjem kroz različite interakcije i tako isticati vrijednost pojedinca i obitelji u različitim zajednicama
- bogato materijalno okruženje te provođenje likovnih, glazbenih, plesnih, scenskih aktivnosti vezanih uz tradiciju i običaje

B. Unapređenje i oblikovanje poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja

Djeca uče čineći i istražujući, a uloga odgojitelja je da stvori okruženje koje će djeci to omogućiti. Odgojitelj bi trebao osigurati raznovrsne i raznolike materijale te njihovu stalnu dostupnost a opet prema interesu ali i razvojnoj sposobnosti djece. Važno je stvoriti okruženje što više slično onom obiteljskom, a to se može postići raznim centrima aktivnosti. Sam dolazak malog djeteta u jaslice je za njega velika promjena jer se ono po prvi puta susreće sa nepoznatim osobama s kojima provodi veći dio dana. Upravo zbog svega toga odgojitelj mora osigurati:

- bogato poticajno i materijalno okruženje gdje djeca sama mogu birati aktivnosti odnosno materijale
- centri aktivnosti već na prvi pogled moraju biti privlačni, da ih djeca mogu prepoznati, na dohvat ali i u dovoljnoj količini (obiteljski centar, centar građenja, centar slikovnica, glazbeni centar, likovni centar, rekviziti za razvoj tjelesnih vještina ...)

- njih je potrebno tijekom godine nadopunjavati i obogaćivati ali i premještati u sobi dnevnog boravka
- uloga odgojitelja je da osluškuje i čuje dječje ideje, želje, da promatra njihove aktivnosti i na taj način lakše planira i organizira aktivnosti odnosno centre aktivnosti

C. Primjena suvremenih procesa učenja

Suvremeni procesi učenja temeljit će se na raznim aktivnostima te poticanju samoiniciranog učenja djece. Za organizaciju i uvođenje novih oblika istraživačko – spoznajnih aktivnosti bitno je da je odgojitelj dobro organiziran i osigurava kvalitetne poticaje i dalje postaje promatrač koji usmjerava aktivnost u pozitivnom smjeru. Dobra organiziranost odgojitelja jako utječe na interes djece ali i njihovu znatiželju. Dijete treba imati priliku samo odabrati aktivnost ali i partnera u igri što povećava komunikaciju i suradnju među djecom te smanjuje sukobe i svađu, iako znamo da su jasljička djeca usmjerena uglavnom na sebe. Odgojitelj treba preuzeti ulogu promatrača i pomagača. Projekti se također biraju prema interesu djece počevši od same teme projekta. Tema projekta se proteže kroz aktivnosti u različitim centrima. Tu također treba omogućiti slobodu u izboru materijala i partnera. Odgojitelj opet usmjerava djecu i preuzima ulogu promatrača. Potrebno je voditi i dokumentaciju o praćenju aktivnosti.

Važnost tjelesnog vježbanja u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanje zdravih životnih navika.

D. Očuvanje kulturne baštine

Od najranije dobi potrebno je kod djece razvijati i njegovati tradicijski izričaj i kulturnu baštinu svoga kraja ali i šire. Upravo odgojitelj je taj koji će raznim aktivnostima djeci omogućiti upoznavanje sa kulturnom baštinom kraja u kojem živimo.

- njegovanje tradicije putem plesova, tradicijskih igara, pjesama, skupljanje raznih predmeta (tradicijske igračke)
- obilježavanje običaja sa djecom (Božić, Uskrs, fašnik, Valentinovo ...)
- sudjelovanje u javnim aktivnostima u okruženju (primjereno dobi djece)
- dokumentirati i evaluirati aktivnosti djece

E. Razvijanje ekološke svijesti i aktivnog odnosa djece i odraslih

Odgojitelj će poticati ekološku svijest kod djece raznim aktivnostima koje će djeci omogućiti učenje i važnost obavljanja nekih radnji.

- poticati djecu na razvrstavanje otpada (kante različitih boja u sobi dnevnog boravka)
- sudjelovanje u eko akcijama i sakupljanju raznog otpadnog materijala
- svakodnevno voditi brigu o čistoći ustanove i okoliša
- pozitivan i odgovoran odnos prema svome zdravlju i sigurnosti sebe i drugih
- usvajanje zdravog načina života na svim područjima
- obilježavanje važnih datuma: Svjetski dan voda, Dan planete Zemlja ...

F. Razvijanje svijesti o važnosti i potrebi provođenja tjelesnog vježbanja

Odgojitelj će raznim tjelesnim aktivnostima poticati djecu na zdrav način života. Raznim igrama, pričama djecu će se poticati na važnost vježbanja i zdrave prehrane.

- važno je osigurati zdravstveno higijenske uvjete važne za očuvanje zdravlja
- kod djece poticati razvoj prirodnih oblika kretanja kroz svakodnevnu jutarnju tjelovježbu
- poticati razvoj fine i grube motorike
- razvijati zdrave prehrambene navike
- provjetravati prostorije u kojima djeca borave
- svakodnevni boravci na svježem zraku (kada to vremenske prilike dozvoljavaju)
- uvažavanje individualnih potreba kod poremećaja prehrane kod djece ako postoje

G. Razvijanje komunikacija među svim sudionicima odgojno – obrazovnog procesa

Komunikacija odgojitelja sa svim sudionicima u odgojno – obrazovnom radu jako je važna. Za dobar partnerski odnos potrebno je razvijati komunikaciju u više smjerova :

- odgojitelj -odgojitelj
- odgojitelj – dijete
- odgojitelj – roditelj
- odgojitelj – stručni tim vrtića

Komunikacija odgojitelja s roditeljima i ostalim sudionicima u odgojno – obrazovnom radu treba biti otvorena, podržavajuća i ravnopravna. Kvalitetna komunikacija među odgojiteljima i roditeljima omogućit će nam dvosmjerno cirkuliranje informacija o djetetu što je jako važno za daljnji rad.

Suradnja s roditeljima odvijat će se individualno i na nivou skupine. Roditelj će se također moći informirati putem kutića za roditelje, preko panoa sa dječjim radovima, druženjima. Da bi partnerstvo bilo što bolje potrebna je i edukacija samih odgojitelja kroz razne seminare i radionice ali i svakodnevnom razmjenom ideja i iskustva i zajedničkim planiranjem. Isto se odnosi i na dobru suradnju sa stručnim timom vrtića gdje se donose zajedničke odluke vezane uz razvoj i učenje djece.

5.1.2. Redovni odgojno-obrazovni program za djecu od navršene 3. godine do polaska u školu

A. Temeljna znanja i kompetencije

KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU

POTICAJI

- poticati djecu (posebno mlađu djecu i dijete sa poteškoćama u razvoju koje boravi u ovoj skupini) na ponavljanje i pravilno izgovaranje slogova, riječi i punih rečenica primjerenih njihovoj dobi i sposobnostima
- poticati djecu na međusobnu komunikaciju i komunikaciju sa odraslim osobama koje ih okružuju
- poticati djecu na korištenje riječi kulturnog ophođenja
- poticati djecu na samostalno rješavanje manjih sukoba verbalnim putem
- poticati djecu na prepoznavanje, nabranje i pravilno izgovaranje predmeta na slici i u prirodi
- poticati djecu na slušanje i prepričavanje priča, sudjelovanje u igrokazima i igri riječima
- poticati djecu na simboličku igru u kojoj mogu govorom izražavati svoje emocije, davati razne prijedloge i zaključke

OČEKIVANJA OD DJECE

- da se djeca znaju samostalno predstaviti punim imenom i prezimenom
- da znaju osnovne riječi kulturnog ophođenja
- da međusobno znaju razgovarati, razvijati simpatije i empatije, rješavati nesuglasice,
- dogovarati se oko igre i sl.
- da znaju prepričati kratku priču ili igrokaz
- da znaju razumjeti jednostavne upute i pravila igre
- da znaju iznositi svoja zapažanja, ideje i zaključke
- da znaju izraziti svoje osjećaje i potrebe

MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I OSNOVE KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU

POTICAJI

- poticati djecu da uočavaju sličnosti i razlike među predmetima
- poticati djecu na uočavanje promjena u prirodi
- poticati i zainteresirati djecu za brojeve do 10 pomoću raznih brojica i korištenja vlastitih dijelova tijela uz pomoć svih osjetila
- poticati djecu na uočavanje razlika u odnosima u prostoru (gore- dolje), odnosima predmeta (veliko- malo), svojstva predmeta (toplo- hladno)
- poticati djecu da razlikuju oblike i boje
- poticati djecu da sudjeluju u raznim aktivnostima primjerenim njihovoj dobi

OČEKIVANJA OD DJECE

- da znaju razlikovati i spajati predmete (oblik, veličina, boja)
- da znaju uočavati razlike u prostoru i među predmetima (veliko- malo, toplo- hladno, tvrdo-mekano)
- da znaju uočiti, pratiti i opisati promjene u prirodi
- da znaju nabrajati dijelove tijela
- da znaju prepoznati osnovne geometrijske oblike (krug, kvadrat, trokut)
- da znaju donijeti spomenute predmete kojima se svakodnevno koriste (šalica, odjeća, igračke...)

DIGITALNA KOMPETENCIJA

POTICAJI

- upoznati djecu sa modernom tehnologijom (fotoaparatom ili mobitelom bilježiti razna obilježavanja, vježbati uz video prikaze na TV-u, pogledati dokumentarce...) uz pravila sigurne upotrebe

OČEKIVANJA OD DJECE

- da znaju razlikovati stvarnost od virtualnog svijeta
- da znaju imenovati i razlikovati mobitel, fotoaparat, televizor i kompjuter
- da znaju kako je pretjerano korištenje mobitela ili igranje igrica štetno za njihovo zdravlje

UČITI KAKO UČITI

- omogućiti djeci da izraze svoje ideje i osjećaje uz igru i zabavne aktivnosti
- omogućiti djeci da mogu sami odabrati igre, igračke, priče i igrokaze
- poticati djecu na aktivnosti koje sami mogu obavljati (pospremanje i sortiranje igračkica, presvlačenje i obuvanje, samostalnost nošenja šalica i tanjura...)
- planirati aktivnosti prema interesima i dobi djece
- omogućiti djeci dovoljno vremena za igru i željene aktivnosti
- ponuditi djeci razne materijale i poticaje (prirodne, oblikovane i neoblikovane materijale..)
- poticati djecu na tjelesne aktivnosti i usavršavanje vještina poput hodanja po gredi, penjanja po penjalici, klackanja, trčanja u paru...

OČEKIVANJA OD DJECE

- veći interes za samostalnu igru i istraživačke aktivnosti
- samostalnost u oblačenju i obuvanju, pogotovo kod mlađe djece
- samostalnost u pospremanju i sortiranju igračkica, likovnog materijala, vlastite odjeće na znakić i sl.
- samostalnost u korištenju likovnog materijala (škarice, ljepilo, glina, tuš...)

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

POTICAJI

- poticati djecu na zajedništvo, prijateljstvo i međusobno poštivanje bez obzira na dob,
- sposobnost i rasu (u igre i aktivnosti uključivati mlađu djecu, djecu sa posebnim potrebama, romsku djecu, djecu iz drugih odgojnih skupina...)
- poticati djecu na suradnju i prihvaćanje različitosti
- poticati djecu na poštivanje pravila skupine (čekanje na red, slušanje drugih kad govore, dijeljenje igračaka sa drugima i sl.)
- poticati djecu na mirno i primjereno rješavanje manjih sukoba ili nesuglasica ukoliko dođe do istih
- upozoravati djecu na neprimjereno ponašanje te ih poticati na ispravljanje pogrešaka uz lijepe riječi i poželjno ponašanje (zagrļaj, oprostī, molim te...)
- poticati djecu na poštivanje odraslih osoba i pozdravljanje kod susreta u vrtiću i izvan njega

OČEKIVANJA OD DJECE

- jasno izražavanje svojih osjećaja, misli i želja ali i uvažavanje drugih
- prihvaćanje različitosti
- razlikovati neprimjereno ponašanje od primjerenog
- korištenje riječi kulturnog ophođenja
- poštivanje pravila skupine i pravila igre
- poštivanje pravila za vrijeme obroka
- komunicira sa djecom i odraslima u svakodnevnim aktivnostima

INICIJATIVNOST I PODUZETNOST, FINACIJSKA PISMENOST

POTICAJI

- urediti centre za igru trgovine, pošte, tržnice
- kutīce opremiti raznim sredstvima vezanim uz finacijsku pismenost (novac, kasice, blagajne...)
- raznim aktivnostima pobuditi kod djece spoznaju o materijalnim vrijednostima

OČEKIVANJA OD DJECE

- imaju osnovna znanja o novcu (slatkiši se u trgovini plaćaju novcem)
- poznaju neka osnovna zanimanja
- prepoznaju i cijene svoj i tuđi rad (crteži, likovni uradci, građenje...)

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE

POTICAJI

- upoznavanje djece sa kulturnom baštinom (običaji, prehrana, folklor, međimurske pjesme...)
- poticati djecu na sudjelovanje u raznim igrokazima i predstavama
- obilježavati važne datume, blagdane i rođendane veselim i zanimljivim aktivnostima
- omogućiti djeci prisustvovanje na kazališnim predstavama u organizaciji vrtića ili lokalne zajednice

OČEKIVANJA OD DJECE

- imaju osnovna znanja o sebi i svojoj obitelji
- znaju se predstaviti i opisati u par riječi svoje mjesto boravka
- znaju pravila kulturnog ponašanja u svakodnevnim situacijama
- svjesni su opasnosti u okolini (ne smijemo se udaljavati od roditelja ili odgojitelja, ne prilaziti nepoznatim osobama, paziti na sebe i druge u šetnji...)

B. Unapređenje i oblikovanje poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja

Odgojitelji u vrtiću trebaju omogućiti djeci da se osjećaju voljeno, sretno i prije svega sigurno. Skupinu obogatiti raznim poticajnim materijalima i aktivnostima primjerenim njihovoj dobi i sposobnostima. Centre aktivnosti mijenjati prema dobi i interesima djece, bogatiti ih materijalima koji će djeci svakodnevno privlačiti pažnju i poticati ih na istraživanje, uz igru i učenje o okolini koja ih okružuje. Materijali trebaju biti raznovrsni i nadohvat ruke djeci ali i sigurni za njihovo zdravlje. Poticati djecu na zajedništvo i uključivati svu djecu u aktivnosti, pogotovo djecu koja imaju poteškoće u rastu i razvoju. Za njih pripremiti posebne i prilagođene aktivnosti kako bi dobili samopouzdanje i osjećaj vrijednosti. Osmisliti aktivnosti u kojima djeca uključuju sva svoja osjetila i dati im dovoljno vremena za istraživanje i upoznavanje svijeta koji ga okružuje.

C. Primjena suvremenih procesa učenja i proširenje istih na nivou cijele ustanove

Suvremeni proces učenja temeljit će se na raznim istraživačko- spoznajnim aktivnostima koje će omogućiti djeci individualni, grupni i zajednički način rada. Djeci će se osigurati dovoljno vremena i prostora za istraživanje, slobodno biranje igre i partnera za igru, uz praćenje i usmjeravanje odgojitelja kao promatrača i pomagača. Odgojitelji će prema interesima djece organizirati različite projekte u koje će uključiti roditelje, vanjske suradnike, druge odgojitelje i stručni tim.

D. Očuvanje kulturne baštine

- obilježavanje običaja tokom godine (Jesenska svečanost, Martinje, Božić, Nikolinje, Valentinovo, Fašnik, Majčin dan...)
- njegovanje kulturne baštine putem tradicijskih igara, donošenjem starina, upoznavanjem sa narodnim nošnjama...
- sudjelovanje u raznim manifestacijama u organizaciji grada Mursko Središće (Mali Serjojski fašnik, mali folkloraši...)
- upoznavanje međimurskih pjesama, plesa i običaja

E. Razvijanje ekološke svijesti i aktivnog odnosa djece i odraslih u neposrednom prirodnom i društvenom okruženju

- poticati djecu na očuvanje okoliša
- poticati djecu na sudjelovanje u raznim eko akcijama (sortiranje smeća, obilježavanje Dana planete zemlje, očuvanje i čišćenje okoliša, sadnja drveća i raznih biljaka...)
- poticati djecu da spoznaju važnost očuvanja vlastitog zdravlja svakodnevnim provođenjem higijene
- poticati djecu na važnost zdrave prehrane

F. Razvijanje svijesti o važnosti i potrebi provođenja tjelesnog vježbanja

- poticati djecu na svakodnevne tjelovježbe važne za sve mišićne skupine
- poticati djecu na boravak i igru na svježem zraku
- provjetravati sobe i ostale prostorije u vrtiću
- osigurati zdravstveno- higijenske uvjete važne za očuvanje djetetovog zdravlja

G. Razvijanje komunikacije među svim sudionicima odgojno-obrazovnog rada s naglaskom na razvijanje partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja

- zajedničko sudjelovanje u odgoju djece svih odgojitelja i djelatnika ustanove
- organiziranje stručnih usavršavanja i sastanaka s ciljem razmjene iskustava
- uvažavanje i partnerski odnos odgojitelja i djeteta: razumijevanje, poštivanje, tolerantnost i bliskost
- suradnja sa roditeljima preko raznih radionica, individualnih i roditeljskih sastanaka, zajedničkih druženja...

5.2. Alternativni program odgojno-obrazovnog rada prema koncepcijama Marije Montessori

Montessori afirmira sliku djeteta kao kompetentnog bića koje u sebi nosi individualan, tajanstven unutarnji plan izgradnje: sve što nauči, zapravo, gradi njegov unutarnji učitelj. Ona

djetinjstvo vidi vitalnim ili zlatnim godinama i smatra ga najvažnijim razdobljem u životu čovjeka. Montessori pedagogija pripada krugu konstruktivističkih teorija razvoja: djetetov je razvoj ustvari njegovo samoostvarenje i samoizgradnja u čemu mu pomažu njegovi unutarnji i vanjski vodiči: upijajući um i razdoblja posebne osjetljivosti te pripremljena okolina. Montessori to objašnjava na sljedeći način: dijete je obdareno umom sposobnim da upija sve ono što se nalazi u svijetu oko njega pa je uloga odrasloga pripremiti okolinu koja će davati brojne prilike da se odgoj i učenje ostvaruju u samo-radu u neposrednoj životnoj stvarnosti. Pri tome se polazi od djetetovih interesa, nagona i sklonosti, prije svega, potrebi za kretanjem. Dijete potpuno otvoreno, bez predrasuda integrira okolinu u sebe, maksimalnom perfekcijom i maksimalnom lakoćom. Dijete živi na račun („trošak“) svoje okoline, a okolina je tek medij za prijenos osjećaja i senzacija, koje djetetov um upija u sebe. Pripremljenoj okolini pripadaju obitelj i pripremljen odgojitelj.

Ciljevi programa:

- direktni ciljevi odnose se na ovladavanje konkretnim postupcima/radnjama prilikom
- izvođenja vježbi kroz primjerene materijale u pripremljenoj okolini.
- indirektni ciljevi odnose se na razvoj volje, pažnje, koncentracije, inteligencije i
- socijalizacije.

Zadaće programa:

- osigurati pripremljenu okolinu s primjerenim materijalnim, kadrovskim i organizacijskim
- uvjetima, koji će omogućiti svakom djetetu potpun i skladan razvoj osobnosti
- brinuti o zdravlju, njezi i tjelesnom razvoju djece,
- poticati cjeloviti razvoj djeteta u području spoznajnog, tjelesnog, jezičnog i govornog,
- socijalnog i emocionalnog razvoja, razvoja morala, duhovnosti i estetike u skladu s
- odgojno-obrazovnom koncepcijom Marije Montessori.

UNAPREĐENJE, OBLIKOVANJE POTICAJNOG MATERIJALNOG, SOCIJALNOG I VREMENSKOG OKRUŽENJA

Marija Montessori je prije više od jednog stoljeća u središte svoje pedagogije postavila dijete. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj pretpostavlja odgoj i obrazovanje usmjerene na dijete i učenika. I dok je tradicionalni pristup odgoju i obrazovanju naglasak stavljao na rezultate učenja, a proces učenja se odvijao u potpunosti transmisijski (s učiteljem u glavnoj ulozi), suvremene odgojno- obrazovne koncepcije uvode pojam učitelja facilitatora odnosno posrednik. S druge strane, Maria Montessori od samog početka svoje pedagogije, učitelja/ odgojitelja postavlja u ulogu pasivnog promatrača, koji svojim aktivnim promatranjem postavlja pred dijete zahtjeve u zoni optimalne faze razvoja, u obliku pomno pripremljenih i planiranih vježbi iz nekoliko područja. Kao i u pedagogiji Marije Montessori, koja je usmjerena na cjelovit razvoj ličnosti, jer sama smatra da je znanje beskorisno ukoliko se zanemaruje cjelovita ličnost, Nacionalni kurikulum propisuje potrebu za prilagodbom metoda, oblika rada i sredstava u svrhu poticajnog djelovanja na razvoj svih područja djetetove osobnosti u okviru

kompetencijskog sustava . Drugim riječima, dok Europski referentni okvir za cjeloživotno obrazovanje s ključnim kompetencijama predstavljaju cilj učenja, odnosno nešto što će učenik po završetku učenja moći objasniti, primijeniti, napraviti, rječnikom M. Montessori, učenik će sada učiti umom, srcem i rukama .

Nadalje, Montessori pedagogija, svojim posebno oblikovanim didaktičkim materijalima kao i pedagoški oblikovanim okruženjem također potiče djecu na aktivnost. Na ovim, djeci primjerenim konceptima oslanjaju se brojne koncepcije odgoja i obrazovanja posljednjih tridesetak godina. Sintagma „Pomozi mi da to sam učinim“, koja sažima pedagogiju M. Montessori na najjednostavniji način, djecu potiče na neovisnost, a time i samostalnost. Na vrlo zoran način, to je upravo prijevod kompetencije „učiti kako učiti“. Naime, odgoj treba pomoći djetetu u nastojanju da nešto učini samo jer dijete svjesno teži tome da se osamostali i razvije u slobodnu ličnost . Upravo je to primjer ostvarivanja aspekta cjeloživotnog učenja unutar Montessori pedagogije koja se inače shvaća kao svojevrsna priprema za život, odgoj neovisnosti i odgovornosti.

Strukturna dimenzija odnosi se na poticajno fizičko i materijalno okruženje kroz:

- strukturu prostora u svakoj dobnoj skupini, jer M. Montessori u jednoj jednostavnoj rečenici objašnjava cijelu filozofiju ove odrednice „Red u kući, red je u duši“.
- količinu, raznovrsnost i dostupnost ponuđenog materijala (sloboda izbora)
- posebno oblikovan Montessori pribor.

Prostorno-materijalna organizacija vrtića koncipirana je na način da se, bogatom ponudom različitih vježbi prema slijedećim pedagoškim principima:

- od lakšeg prema težem
- od jednostavnog prema složenom
- od konkretnog prema apstraktnom
- od cjelovitog prema pojedinačnom,

potiče situacijsko konstruiranje znanja i rješavanje problema pomoću logičkog promišljanja i kombiniranja u smjeru razvoja kreativnosti. Svi su radni materijali izloženi na posebnom mjestu, dostupni djeci te organizirani prema aktualnim temama , tako da svako dijete u svakom trenutku zna gdje se što nalazi, može to samo uzeti, odnijeti do radne površine koju je odabralo i samostalno raditi s priborom, a po završenom radu pribor vratiti na isto mjesto i dovesti u isto stanje kakvo je bilo na početku. Na ovakav način stvara se uređena okolina za normalno i učinkovito funkcioniranje svakog djeteta, a dijete uči biti samostalno i odgovorno.

Povezano sa strukturnom dimenzijom, potrebno je objasniti i posebno oblikovane materijale bez komercijalnih setova za razvoj simboličke igre . Zadaća je nas odraslih pripremiti okolinu i potpuno je prilagoditi djetetovim sposobnostima, željama i interesima.

Kao bitno obilježje Montessori pedagogije, istaknula se sloboda izbora. Riječ je o potrebi uvažavanja djetetove slobode. Ipak, prilikom govora o dječjoj slobodi, čini se bitnim spomenuti postojeća ograničenja koja se vežu uz slobodu. Kao što djeca moraju imati red, tako ponekad

moraju biti ograničena nečime, pri čemu se ne misli na ograničavanje dječje slobode izbora i bavljenja vježbama, već o situacijama nedovoljnog poznavanja nekog materijala- isti ne može uzeti i njime se služiti dok mu materijal nije iznova demonstriran . Također, slobodan izbor ne znači da se dijete treba površno baviti s mnogim stvarima te na taj način prelaziti s predmeta na predmet . Na odgojitelju, je da dobro pazi koje aktivnosti su konstruktivne, a koje ne, koje aktivnosti vode do usvajanja znanja, a koje do nesvrhovite igre.

Pedagogija Marije Montessori utemeljena je na znanstvenom promatranju spontanog učenja djece. Od odraslih se očekuje tek toliko da svojim utjecajem ne ometaju prirodan razvoj djeteta. Naime, odrasli su u Montessori pedagogiji shvaćeni kao oni koji prije svega trebaju poticati, poštivati i pomagati. Dalje od ovoga nije potrebno jer sve što prelazi okvire navedenoga zadiranje je u djetetov privatni svijet, a tako i rušenje njegove individualnosti i uopće djetetova postojanja. Navedena tri glagola međusobno se uvjetuju. Jedan drugoga ne isključuju. Pod pojmom poticati podrazumijeva se poticanje djetetove osobnosti i samostalnog djelovanja, a to neće biti izvedivo ne poštuje li se djetetova osobnost i ne uvažava li se dijete kao cjelokupna ličnost satkana od duše, tijela i duha. Nadalje, jedino poštujući i potičući moguće je pomoći. Ipak, potrebno je pripaziti i znati dobro razlučiti kada se djetetu pomaže, a kada ga se ugrožava nametanjem vlastitih stavova i mišljenja. Pomoći u Montessori pedagogiji ima značenje pružiti pomoć u svim aspektima djetetove ličnosti, ali pritom i uvažiti djetetove prirodne sposobnosti i mogućnosti za vlastiti razvoj. Ne čudi stoga ni činjenica da se Montessori spoznaja temelji na promatranju djeteta u njegovu normalnom ponašanju. Život i rad u suvremenom društvu, ubrzani svakodnevni moderni procesi, inovativnost koja raste iz dana u dan zahtijevaju određen odgovor odgojno-obrazovnih ustanova. Naime, kako bi što bolje i učinkovitije odgovorile potrebama suvremenog društva odgojno-obrazovne ustanove trebale su napraviti temeljit preokret kako svoje filozofije, odnosno teorije tako prakse. Naglasak je sada stavljen na razvoj inovativnosti, stvaralaštva, rješavanje problema, razvoj kritičkoga mišljenja, poduzetnosti, informatičke pismenosti, socijalnih i drugih kompetencija.

KLJUČNE KOMPETENCIJE ZA CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE

Predškolski odgoj i obrazovanje podrazumijeva razvoj znanja i spoznaja u nekoliko zasebnih kategorija. Riječ je o izgradnji i razvoju temeljnih znanja koji se odnose na usvajanje i praktičnu uporabu pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Nadalje, riječ je o stjecanju i razvoju vještina i sposobnosti propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja, povezivanje sadržaja, logičkog mišljenja, zaključivanja i rješavanja problema. Kako se rani i predškolski odgoj uvelike razlikuje od školskog sustava gdje su važni obrazovni ishodi, ovdje je više naglašena odgojna komponenta (s posvećivanjem posebne pažnje kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi).

Stoga je struktura našeg odgojno- obrazovnog rada podijeljena u tri velika pod-područja:

1. Ja – slika o sebi,
2. Ja i drugi - obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica,
3. Svijet oko mene – prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština u kojima dijete stječe i osnažuje razvoj kompetencija.

U Montessori pedagogiji kroz niz vježbi, polazeći od konkretnog prema apstraktnom, pomoću posebno načinjenog pribora i pripremljenog okruženja, organiziranog po specifičnim Montessori područjima, djeca uistinu uče sama.

To su redom:

1. Područje za poticanje razvoja samostalnosti
2. Područje za poticanje razvoja osjetilnosti
3. Područje za poticanje govora i jezika
4. Područje razvoja matematičkog duha i logičkog zaključivanja
5. Kozmički odgoj
6. Glazbeno i likovno stvaralaštvo.

Komunikacija na materinskom jeziku/Montessori područje za poticanje razvoja jezika

U ranoj i predškolskoj dobi odnosi na „osposobljavanje djeteta o pravilnom usmenom izražavanju i bilježenju vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava u različitim, za njega svrhovitim i smislenim aktivnostima. U vrtiću u kojem vlada poticajno jezično okruženje, gdje se potiču različite socijalne interakcije s drugom djecom i odraslima, komunikacija na materinskom jeziku uključuje i razvoj svijesti o samom jeziku i njegovom utjecaju na druge. U planiranju odgojno - obrazovnog rada jedna od bitnih zadaća je govorno stvaralaštvo (bogaćenje jezika novim pojmovima), putem različitih formi rada (individualni neposredni, grupni rad ili posredstvom slikovnice, didaktike, medija (interaktivni CD- i za učenje)...) U godini prije polaska u školu u vrtiću se organizira i program predškole, u kojem djeca imaju priliku osnažiti dosadašnje vještine, produbiti iskustva i razviti nove spoznaje.

MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I OSNOVE KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU/MONTESSORI PODRUČJE ZA RAZVOJ MATEMATIČKOG DUHA I LOGIČKOG ZAKLJUČIVANJA

Odnosi se na praktično rješavanje problema, dječje istraživanje, poticanje djeteta na otkrivanje i zaključivanje, putem rada na projektu, eksperimentalno-istraživačkih aktivnosti te pokusa. Ujedno se odnosi i na razumijevanje uzročno- posljedičnih veza između ljudske djelatnosti i preuzimanje odgovornosti pojedinca za njih, kao i očuvanje prirode i njezinih resursa. Ova kompetencija, koliko god zvuči apstraktno i neprimjereno s obzirom na dob djece koja su uključena u ustanovu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, je itekako sveprisutna, a najčešće u svakodnevnim aktivnostima koje su djeci najzanimljivije (vaganje, mjerenje, istraživanje strukture materijala...). Uz to, djeci je ponuđen adekvatan Montessori pribor koji djecu upoznaje s brojkama, količinom, skupovima te naposljetku računskim operacijama.

DIGITALNA KOMPETENCIJA

Razvija se upoznavanjem djeteta s informacijsko- komunikacijskom tehnologijom i pravilnim i odgovornim korištenjem iste. Ona je u vrtiću važan resurs učenja djeteta, alatka dokumentiranja odgojno-obrazovnih aktivnosti i pomoć u osposobljavanju djeteta za samoevaluaciju vlastitih aktivnosti i procesa učenja.

UČITI KAKO UČITI/CJELOKUPNA MONTESSORI PEDAGOGIJA SA SPECIFIČNIM PODRUČJEM KOZMIČKOG ODGOJA

Kompetencija je koja se razvija osvještavanjem procesa vlastitog učenja (metakognicija). Zadaća odgojitelja nije usredotočiti se na sadržaje poučavanja već na razvoj strategija vlastitog učenja. Upravo se u toj kompetenciji očituje priprema djece za budućnost. Kultura vrtića u kojoj se njeguje razvoj ove kompetencije je usmjerena na osnaživanje metakognitivnih sposobnosti djece te „poticanju njihova samomotivirajućeg i samoregulirajućeg učenja.“ Baza ove kompetencije u konačnici nije stečeno znanje, nego svijest o procesu, postupcima i strategijama kojima su djeca došla do znanja. To se najčešće događa indirektnom uključenosti odgojitelja u proces (gdje on sam ne preuzima dominantnu ulogu), već postavljanjem poticajnih pitanja otvorenog tipa, prateći dječji interes produbljuje njihove spoznaje i potiče ih na daljnje istraživanje. Važna alatka u razvoju ove kompetencije je svakako dokumentiranje i korištenje „sto dječjih jezika“ za izražavanje stvaralačkih potencijala. U tom smislu, od iznimne nam je važnosti uloga odgojitelja koji promatra, upoznaje i pokušava što bolje razumjeti dijete, njegov način mišljenja i doživljavanja svijeta oko sebe, kako bi mogao u skladu s potrebama svakog djeteta mijenjati i prilagođavati okruženje.

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA/SVA MONTESSORI PODRUČJA

Odnosi se na odgovorno ponašanje, poštivanje i uvažavanje drugih, međusobnu suradnju i prihvaćanje međukulturnih razlika. Kako bi djeca postala aktivni građani svijeta, vrtić stvara poticajno okruženje u kojem djeca iznose i argumentiraju vlastita stajališta, te uključuje djecu u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u dječjem vrtiću, poput odabira aktivnosti kojom se žele baviti, materijala i sredstava za igu, ali i partnera. Osim toga vrtić i sam njeguje pojam različitosti, što je vidljivo na osobnim kartama svake odgojne skupine, u koje su uključena djeca različitog kulturnog i tradicijskog nasljeda.

INICIJATIVNOST I PODUZETNOST

Odnose na „sposobnost djeteta da vlastite ideje iznosi i ostvaruje u različitim aktivnostima i projektima. One uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata. Razvoj ove kompetencije omogućuje djetetu prakticiranje uloge aktivnog sukonstruktora kurikulumu.

Kompetencija, usko povezana s kompetencijom Učiti kako učiti, koja predstavlja logički slijed iste, jer nakon spoznaje procesa (kako?), vrijeme je da se usredotočimo na sam produkt (postavljajući si pitanje „Što sad?“)

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE/LIKOVNO I GLAZBENO STVARALAŠTVO KAO SASTAVNI DIO MONTESSORI PEDAGOGIJE

Razvijaju se poticanjem stvaralačkog izražavanja ideja, iskustva i emocija djeteta u nizu umjetničkih područja koja uključuju glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost. Ova kompetencija razvija se u vrtiću u kojem okruženje zadovoljava visoke estetske standarde i u kojem su djeca u svakodnevnom življenju poticana na različitost stvaralačkih formi vlastitih doživljaja i iskustava.

Svaka od navedenih kompetencija svoje uporište može naći u organizaciji soba dnevnog boravka u kojima se nalazi specifičan Montessori pribor, a predstavljaju izvrstan medij između stjecanja znanja i razvoja vještina u kategorijama osam ključnih kompetencija.

U Montessori pedagogiji djeca kroz niz vježbi, polazeći od konkretnog ka apstraktnom, pomoću posebno načinjenog pribora i pripremljenog okruženja uistinu uče sama. Svaka vježba nalazi se na otvorenim policama, koje svojom visinom odgovaraju djeci tako da su im uvijek dostupne za rad, a njihov rad je autokorektivan jer pribor u sebi ima kontrolu ispravnosti.

Sport, tjelesna aktivnost i motorička kompetencija, kategorije su koje se međusobno isprepliću i naziru kroz cijeli Kurikulum. Uzimajući definiciju sporta kao aktivnosti, koja zahtijeva iznadprosječnu umnu i tjelesnu angažiranost, čije efekte ostvarujemo različitim oblicima tjelesnih vježbi i aktivnosti prema dogovorenim pravilima neke igre ili izvedbe, možemo iščitati osobnu, tjelesnu i emocionalnu dobit, obrazovnu dobit (visoka uključenost djeteta u aktivnost, preuzimanje odgovornosti za vlastito djelovanje i učenje pravila) i naposljetku socijalnu dobit (usklađenost s obrascima, pravilima i zahtjevima socijalne grupe, etičnost (u vidu poštene igre “fair play”) i osjećaj prihvaćenosti i pripadanja. Često zaboravljamo ulogu, važnost i utjecaj sporta u svim područjima ljudskog života. Sport je ljudskoj prirodi „prirodna“ aktivnost. Dijete pokretom istražuje, putem njega komunicira i surađuje. Pokret može biti sredstvo emocionalnog rasterećenja, suočavanja s bijesom i tugom, kao i način izražavanja radosti. Kroz pokret ono doživljava uspjeh i neuspjeh, ostvaruje svoje potencijale, potrebe i želje (samoostvaruje se), upoznaje sebe i svoju okolinu. Polazeći od činjenice da svako dijete ima biološku potrebu za kretanjem, tjelesne aktivnosti za djecu predškolske dobi predstavljaju značajan stimulans rasta i razvoja, stoga nije dovoljno raditi samo na zadovoljavanju potrebe za kretanjem, već je tjelesno vježbanje važno promišljati i kontinuirano provoditi. Osim toga, u ranoj dobi je poželjno ponuditi djetetu što više različitih sadržaja, prilikom čega će i prije no što krene u školu, usvajati najrazličitije oblike pokreta. Prema pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe program tjelesnog vježbanja odnosi se na djevojčice i dječake od 3. do 7. godine života, koji su polaznici Montessori skupine “Sovice”. Program tjelesnog vježbanja odvijat će jedanput tjedno i biti će organiziran u dvorani ili vrtićkom dvorištu ovisno o vremenskim uvjetima. Ukratko, jedan od glavnih ciljeva je

cjeloviti rast i razvoj kroz igru, sportske aktivnosti i sustavno tjelesno vježbanje te izgrađivanje pozitivnog stava prema tjelesnoj aktivnosti, pravilnoj prehrani i zdravom stilu života. Cilj je i upoznavanje djece predškolske dobi s elementima bazičnih sportova (nogomet, košarka, odbojka, atletika, gimnastika, borilački sportovi te različite plesne strukture).

5.3. Program rada s djecom romske nacionalne manjine

Dječji vrtić Maslačak Mursko Središće sukladno provedbi Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine te Programa potpore u odgoju i obrazovanju pripadnika romske nacionalne manjine za razdoblje od 2021. do 2023. godine ravnopravno uključuje djecu pripadnike romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovni program, čime bi djeca stekla jednake mogućnosti za kvalitetno školovanje.

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada s djecom romske nacionalne manjine očituje se usmjerenost prema djetetu, razvijanju njegove samostalnosti i odgovornosti čime se zadovoljavaju individualne potrebe djece. Integracija djece romske nacionalne manjine u redovne programe razvija među djecom, bez obzira na njihovu nacionalnu pripadnost osjećaj prijateljstva i tolerancije te pripadnosti istoj odgojno-obrazovnoj skupini.

Ciljevi programa:

- socijalizacija djece romske nacionalnosti i poboljšana pripremljenost za uključivanje u redoviti sustav obrazovanja
- omogućiti djeci pripadnicima romske nacionalne manjine odgoj i obrazovanje u skladu s njihovim razvojnim potrebama i mogućnostima

Zadaće programa:

- uključivati dijete u zajedničko dogovaranje, definiranje i uspostavljanje jednostavnih pravila odgojno-obrazovne skupine i granice ponašanja te ih usmjeravati na poštivanje tih zajedničkih dogovorenih pravila poticati dijete na usavršavanje kulturno-higijenskih navika te navika očuvanja vlastitog zdravlja
- osiguravati uvjete i omogućavati doživljavanje vrijednosti i običaja iz vlastite obitelji i iz neposrednog okruženja stvarati ozračje tolerancije prema nacionalnoj i svakoj drugoj različitosti
- poticati razvoj komunikacije, svladavanje hrvatskog jezika te bogaćenje rječnika

Zadaće na realizaciji njege, odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi i zdravstvene zaštite, te skrbi o djeci

TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- zadovoljavati potrebe za hranom, zrakom, kretanjem, igrom i boravkom na zraku i prirodi
- razvijati morfološki status djeteta (njegovanje mišićnih reakcija potrebnih za održavanjem stava i ravnoteže)

- poticati motorički razvoj, djelovati na ravnoteži, spretnosti i osiguranju izvođenja pravilnih pokreta
- razvijati taktilno mišićno-zglobnu osjetljivost, te nervno mišićnu osjetljivost
- usavršavati osnovne i prirodne oblike kretanja: puzanje, hodanje, trčanje, dizanje, provlačenje, penjanje, guranje, vučenje, potiskivanje, bacanje, skakanje, nošenje, kotrljanje...
- povećavati otpornost organizma na nepovoljne utjecaje okoline
- poticati procese osamostaljivanja u svim životnim situacijama: odijevanje, svlačenje, obuvanje, izuvanje, kod uzimanja obroka, obavljanja fizioloških potreba i čuvanja reda i čistoće

SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ I RAZVOJ LIČNOSTI

- poticati djecu na iskreno izražavanje svojih potreba, osjećaja, opažanja, zamisli, radoznalosti, inicijative
- osigurati optimistično doživljavanje života i temeljnog povjerenja, osobitostima, mogućnostima, postignućima, sada i u budućnosti
- razvijati osjećaje i spoznaje da je voljeno, zbrinuto i prihvaćeno u obitelji, grupi, od odgojitelja, od djece i drugih ljudi, da može pomagati drugima, da stalno raste i razvija se
- stvarati uvjete u kojima će razvijati osjećaj pripadnosti i privrženosti svojoj obitelji, skupini, vrtiću i širem okruženju
- razvijati samostalnost i kompetenciju
- razvijati samokontrolu
- razvijati društvenost, suosjećajnost, osjetljivost za potrebe drugih, težnju da surađuje i dogovara s drugom djecom i odraslima, provodi zajedničke dogovore, konstruktivnije rješavanje sukoba
- stvarati uvjete za razvoj osjećaja i početnih shvaćanja o vrijednosti rada i čuvanja materijalnih i kulturnih dobara, osobito prirode

SPOZNAJNI RAZVOJ

- poticati djecu da doživljavaju, stvaraju novo, traže, uočavaju pitanja i probleme, sami pronalaze odgovore i rješenja, provjeravaju rješenja...
- stvarati uvjete za učenje kroz aktivnosti te za suradničko učenje
- omogućavati neposredno doživljavanje i aktivno stjecanje novih znanja i iskustva, otkrivati prostorne, vremenske, kvalitativne i kvantitativne odnose
- poticati djecu na doživljavanje, spoznavanje i provjeravanje iskustva o svijetu svim osjetilima kako bi ih naveli na: uočavanje, prepoznavanje, imenovanje, otkrivanje, predočavanje, zaključivanje, konverzaciju, klasifikaciju i izdvajanje bitnog i nebitnog
- stvoriti uvjete za izgrađivanje sve preglednije i bogatije slike svijeta tj. iskustva
 - o sebi (fizičko, aktivno, socijalno i psihološko "ja")
 - o osobinama ljudi, ljudskim aktivnostima i odnosima
 - o prirodnim predmetima i onima koje su ljudi stvorili

- o materijalnim i duhovnim dobrima
- o prirodi

GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARALAŠTVO

- usvajanje vokabulara i pojmovnika hrvatskog jezika te razumijevanje i izgovor na hrvatskom jeziku
- usvajanje najosnovnijih gramatičkih formi
- razvijati i poticati neverbalnu i verbalnu komunikaciju
- stvarati uvjete i situacije za razumijevanje govora i bogaćenje rječnika te uvjete i situacije za razvoj govornog stvaralaštva
- poticati izražavanje pokretom, cjelokupnom motorikom, davanje odgovora na doživljenu glazbu i zvuk pokretom
- poticati korištenje različitih likovnih tehnika i materijala te razvijati perceptivne sposobnosti za boju, oblik, liniju i plohu
- obogaćivati dječje doživljaje i stvarati uvjete za njihovu ekspresiju
- poticati uporabu književnog jezika, ali isto tako njegovati i koristiti govor u lokalnom dijalektu
- primjerenim oblicima stvaralaštva i umjetnosti jezičnog (pripovjednog i poezije), glazbenog (vokalnog i instrumentalnog), likovnog (sve vrste), filmskog (najjednostavnije), scenskog, plesnog
- poticati stvaralačko izražavanje

Svako dijete ima pravo na razvoj usklađenosti s njegovim predispozicijama, sposobnostima i individualnošću. Zato će odgojitelji osobitu pozornost posvećuju individualnim potrebama djeteta. Stoga nastojimo:

- kontinuirano pratiti razvoj djeteta i otkrivati eventualne poteškoće ili poremećaje u razvoju djeteta i djelovati na njihovo ispravljanje i otklanjanje
- osigurati optimalne fizičke i pedagoške uvjete za dječji razvoj

SADRŽAJI I AKTIVNOSTI

Odgojno-obrazovni rad odvija se prema koncepciji i programskim usmjerenjima, te uz uvažavanje dječjeg iskustva, interesa i potreba razvojne dobi. Osnovna zadaća je organiziranje i unapređivanje dječjih aktivnosti radi zadovoljenja njihovih razvojnih potreba. U svom radu odgojitelji poštuju humanističku razvojnu koncepciju.

U svom radu nastojimo:

- nadopuniti obiteljski odgoj i proširiti ga kao komplementarni dio integralnog odgojnog nastojanja
- čuvati i unapređivati tjelesno i mentalno zdravlje djeteta, emocionalni razvoj i stabilnost, te socijalizaciju
- uspostaviti s djecom govornu komunikaciju na način primjeren govoru svakog pojedinog djeteta

- stvarati osnovu za razvoj govora i obogaćivanje dječjeg rječnika primjerenim literarnim djelima, slikovnicama, odabranim tekstovima proze i poezije
- u svakodnevnim aktivnostima djecu postupno upućivati u jednostavne improvizacije scenskom lutkom
- cjelokupnim dnevnim rasporedom poticati usvajanje zdravog načina života i navika korisnih za zdravlje
- njegovati navike održavanja osobne higijene
- podržavati samostalnost kod svlačenja, oblačenja, jela, urednom odlaganju odjeće i obuće
- njegovati i razvijati osnovne pokrete: naročito koristiti elementarne igre, trčati, skakati, bacati, gađati i nositi, igre u vodi i na snijegu, igre uz vokalno-instrumentalnu pratnju, uz akustičnu pratnju (udaraljke, bubanj)...
- poticati djecu da promatraju praktičnim provjeravanjem i zaključivanjem uzročno-posljedične veze stječu elementarno znanje o zakonitostima u prirodi: zagrijavanje i hlađenje vode i drugih materijala, privlačenje magnetom, povećala, izvori zvuka, svjetlosti i sl.
- omogućiti im upoznavanje s likovno-tehničkim sredstvima za crtanje, slikanje i prostorno oblikovanje
- poticati ih da pjevaju jednostavne melodije do melodije bogatijih ritmičkih struktura, narodne i umjetničke (slušanje glazbe, prepoznavanje skladbe po melodiji, ritmu, sadržaju, tempu i dinamici)
- razvijati glazbenu osjetljivost, kretanje uz glazbu, glazbeno stvaralaštvo, igre uz pjevanje i male glazbene aktivnosti
- poticati, inicirati i organizirati individualne igre, zajedničke igre koje djecu raduju, koje se spontano uključuju i igraju se zajedno s odgojiteljem ili u manjim grupama
- podržavati dječji interes za biljni i životinjski svijet, prirodne pojave, predmete, materijale po boji, veličini i obliku
- u dnevnom životu, igri i radnim obvezama razvijati humane i ravnopravne odnose među spolovima i prijateljstvo između djevojčica i dječaka, te djece romske nacionalnosti
- razvijati kod djece potrebu da se dogovaraju i planiraju zajedničke igre i aktivnosti, njegovati osjećaj samopouzdanja, poticati ih da zajednički uređuju i mijenjaju prostoru u kojem borave te da se s njime funkcionalno koriste

5.4. Program predškole

Program predškole namijenjen je djeci u godini pred polazak u školu a predviđa razvijanje i unapređivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta, usmjerenih na razvoj vještina i znanja potrebnih za uspješnu prilagodbu uvjetima života koje dijete u školi očekuju. Program predškole obvezni je program za djecu koja ne pohađaju redoviti program i dio je sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Cilj programa:

- osigurati poticajno okruženje koje će polaznicima predškole omogućiti stjecanje znanja, vještina i navika potrebnih za prilagodbu predstojećem školskom obrazovanju

Zadaće programa:

- njegovati osnovne higijenske navike
- poticati i usavršavati prirodne oblike kretanja
- poticati razvoj grafomotorike i okulomotorne koordinacije
- utjecati na razvoj komunikacije
- poticati glasovnu analizu i sintezu
- bogatiti dječji rječnik kroz nove spoznaje i iskustvo iz okruženja
- poticati interes za pisanu riječ
- poticati slušanje i slušnu percepciju
- poticanje djeteta na prepoznavanje vlastite osobnosti i mogućnosti
- uključivanje djeteta u zajedničko dogovaranje, definiranje i uspostavljanje pravila ponašanja uz poštivanje i pridržavanje tih pravila
- izgrađivanje i poticanje pozitivnog stava o školi
- priprema djece za polazak u školu (samostalnost i socioemocionalna zrelost, grafomotoričke vježbe, predčitalačke i predmatematičke vještine, prostorni i vremenski odnosi)
- širiti spoznaju o užem i širem okruženju djeteta
- poticati usvajanje pojmova
- stvaranje veza među predmetima i pojavama – boja, oblik, veličina, prostor, vrijeme, veličina
- poticati prepoznavanje i izražavanje emocija
- poticati razvoj pojma o sebi (pozitivne slike o sebi, znanje o sebi)
- poticati razvoj osobnosti te pozitivnih odnosa prema drugima
- razvijati osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti

Posebne zadaće programa

- "učenje" specifičnog "Školskog jezika", specifična priprema za polazak u prvi razred osnovne škole (osnovni pojmovi potrebni za početak osnovnoškolskog obrazovanja); komunikacija; osnovni pojmovi i bogaćenje temeljnog rječnika, kultura ponašanja i ophođenja; učenje komunikacije
- razumijevanje pisane komunikacije i razvoj predčitalačkih vještina,
- uspostavljanje komunikacije
- razvoj samostalnosti i temeljna socijalizacija djeteta i razvoj društvenosti (igra, susreti, druženje)
- razvoj grafomotorike i okulomotorne koordinacije
- interkulturalne zadaće (međusobno upoznavanje, druženje i suradnja)
- uspostaviti kontakt s obitelji i održati kontinuiranu komunikaciju i suradnju
- rad s roditeljima i edukacija roditeljske efikasnosti; pomoć obitelji u odgoju djece

Razvojne zadaće temelj su orijentacijskog plana za rad s djecom a planiraju se temelju poznavanja:

- osobina i psiholoških uvjeta razvoja djeteta predškolske dobi;
- obilježja skupine i aktualnih potreba djece u skupini;
- programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece;
- vlastitih znanja, vještina i sklonosti odgojitelja.

Razvojne zadaće ostvaruju se pomoću planiranih i osmišljenih:

- aktivnosti i sadržaja;
- organizacijskih uvjeta
- materijalnih uvjeta
- suradnje s drugim suradnicima i roditeljima.

Zadatak odgojitelja je da osigura pozitivno ozračje te da bude poticajan u igri, učenju i razvoju djeteta. Razvoj djeteta se planira i prati kroz radove djece i foto-zapise, kako bi roditelji imali uvid u odgojno-obrazovni rad i napredak vlastitog djeteta.

Specifična priprema za polazak u prvi razred osnovne škole

EMOCIONALNO-SOCIJALNI RAZVOJ

- dolazak i ispraćaj djece
- uvođenje djece u grupni život, prikladnim igrama
- grupne i socijalne igre i igre uloga; interpretacije, imitacije, simulacije, igre uloga;
- igre u kutićima; igre zanimanja i službi
- moj vrtić-mala Škola - moja Škola
- dječje priče, muzika
- igre kojima se usvaja samodisciplina i samokontrola
- usvajanje temeljnih socijalnih vještina

RAZVOJ SAMOSTALNOSTI

- samo-posluživanje u svakodnevnim situacijama
- dolazak i ispraćaj djece- samostalno raspremanje i spremanje
- zajedničke šetnje i izleti, prisustvovanje dječjoj predstavi
- put od kuće do škole
- prometni odgoj – osnovice

GOVORNI RAZVOJ

- pričanje, prepričavanje, govorne forme, pitanje i odgovor
- slušanje i govorenje
- govor u svakodnevnim situacijama
- govorna komunikacija - verbalna i neverbalna komunikacija

- slušanje i prepričavanje, govor glazbe, simbola i dr.

INTELEKTUALNI RAZVOJ

- glasovna analiza riječi
- promatranje, opisivanje, izdvajanje, raščlamba
- osnovni prostorni odnosi i pojmovi; vremenski odnosi
- veličine, skupovi, množine - brojenje i odbrojavanje - pojam množine, skupa, savladavanje formi; slagalice; igre riječima, skupovima i brojevima
- društvene igre i igre s pravilima

TJELESNI RAZVOJ

- igre na svježem zraku
- igre pomoću rekvizita
- igre s kretanjem i uvježbavanjem spretnosti
- igre za povećanje preciznosti i razvoj fine motorike

UVODENJE U TEMELJNU PISMENOST

- "čitanje" po stripu, slici; pričanje i prepričavanje po modelu; prikazivanje sadržaja ilustracijom i simbolom -osnovni pojmovi iz matematike
- glasovna analiza riječi: globalno čitanje i pisanje
- orijentacija u prostom i vremenu, uspoređivanje, promatranje, klasificiranje
- matematičko znakovlje, skupovi i množine; prebrajanje, dobrojavanje, odbrojavanje
- mala istraživanja na karti i planu; promatranje, uočavanje, opis, tumačenje

Planiranje odgojno-obrazovnog rada određeno je prema potrebama djece i očekivanjima koje pred njih postavlja škola i cjeloživotno učenje. Prilikom planiranja zastupljene su sljedeće aktivnosti:

- Zadovoljavanje temeljnih potreba djece
- Socijalizacija, razvoj i učvršćivanje individualnosti
- Životno-praktične i radne aktivnosti
- Raznovrsne igre
- Društveno-zabavne aktivnosti
- Umjetničke aktivnosti
- Aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja
- Istraživačke aktivnosti
- Specifične aktivnosti s kretanjem - male tjelesne aktivnosti
- Interesne aktivnosti i radionice
- Igraonice i radionice
- Specifična priprema za polazak u prvi razred osnovne škole

Odgojitelj je neposredan, time i najvažniji nosilac u odgojno-obrazovnom radu. Uz neposredan rad s djecom, obavezan je baviti se planiranjem aktivnosti na dnevnoj, tjednoj, tromjesečnoj i godišnjoj razini, kao i valorizacijom istih.

Vrlo je važna i dobra suradnja sa odgojiteljima redovnog programa vrtića kao i suradnja sa Osnovnom školom.

5.5. Program ranog učenja stranog jezika – engleski jezik

Program ranog učenja engleskog jezika provoditi će škola stranih jezika Studio Žerjav. Program će se provoditi od listopada na početku tekuće pedagoške godine do lipnja na kraju tekuće pedagoške godine. Program se provodi jedanput tjedno u trajanju od 45 minuta.

Program je namijenjen djeci od 4. godine života do polaska u školu. Realizaciju programa provoditi će vanjski stručni suradnici, škole stranih jezika Studio Žerjav.

Za program učenja engleskog jezika roditelji posebno plaćaju utvrđenu cijenu.

Program radionice engleskog jezika primarno polazi od djeteta, djeluje na cjelovit djetetov razvoj uz poštivanje njegovih potreba za spontanijem učenjem kroz brojne situacije i ponuđene poticaje, kroz igru i zabavu. Usmjeren je na razvoj socijalne kompetencije, samostalnog

djelovanja i snalaženja u svakodnevnim životnim situacijama. Program će se odvijati na hrvatskom jeziku s postupnim rastom udjela engleskog jezika. Kako je upravo predškolsko doba optimalno vrijeme za početak učenja stranih jezika radi određenih bioloških i psiholoških uvjeta, mi ćemo analizom i razumijevanjem djetetovih raznovrsnih potreba i interesa kreirati odgojno-obrazovni proces. Program potiče iskustveno učenje uz potpunu angažiranost djeteta. Zadatak voditelja je da kreira čitav kontekst zbivanja i stvara različite situacije za iskustveno učenje koje će se samo nadograđivati. U radu će se koristiti projektni rad koji je u skladu s dječjom spoznajom, a otvoreno planiranje omogućit će nam uključivanje djece i roditelja u odgojno-obrazovni proces. Velika se važnost pridaje realizaciji raznih aktivnosti za poticanje razvoja pozitivne slike o sebi jer strani jezik ne smije biti činitelj pritiska na dijete već dodatni razvoj njegovih kompetencija i uspješnosti.

Način vrednovanja programa

Procjene se vrednuju prema standardu uspjeha skupine u cjelini. Samoprocjenjivanje voditelja iskazuje se kao nužnost radi mogućnosti planiranja stručnog i profesionalnog razvoja. Pomoću upitnika i anketa, koje ćemo provesti s roditeljima i djecom, pokušat ćemo dobiti odgovore na neka pitanja koja ćemo zajedničkim promišljanjem nastojati riješiti na obostrano zadovoljstvo.

Pratit će se napredak djece i bilježiti će se bilješke u posebne mape za svako dijete u kojima će također biti pohranjeni dječji radovi i radni listići. Također ćemo fotografiranjem dokumentirati naš rad i snimat ćemo kamerom s ciljem da djeca na kraju sama uvide koliko su napredovala od početka učenja pa kroz cijelu godinu, a za voditelja je dobro da ima pisani uvid u ono što radi i da mu to bude poticaj za što kvalitetniji daljnji rad.

5.6. Program ranog učenja stranog jezika – njemački jezik

Program ranog učenja njemačkog jezika provoditi će škola stranih jezika Studio Žerjav. Program će se provoditi od listopada na početku tekuće pedagoške godine do lipnja na kraju tekuće pedagoške godine. Program se provodi jedanput tjedno u trajanju od 45 minuta.

Program je namijenjen djeci od 4. godine života do polaska u školu. Realizaciju programa provoditi će vanjski stručni suradnici, škole stranih jezika Studio Žerjav.

Za program učenja engleskog jezika roditelji posebno plaćaju utvrđenu cijenu.

Program radionice njemačkog jezika primarno polazi od djeteta, djeluje na cjelovit djetetov razvoj uz poštivanje njegovih potreba za spontanijem učenjem kroz brojne situacije i ponuđene poticaje, kroz igru i zabavu. Usmjeren je na razvoj socijalne kompetencije, samostalnog djelovanja i snalaženja u svakodnevnim životnim situacijama. Program će se odvijati na hrvatskom jeziku s postupnim rastom udjela njemačkog jezika. Kako je upravo predškolsko doba optimalno vrijeme za početak učenja stranih jezika radi određenih bioloških i psiholoških uvjeta, mi ćemo analizom i razumijevanjem djetetovih raznovrsnih potreba i interesa kreirati odgojno-obrazovni proces. Program potiče iskustveno učenje uz potpunu angažiranost djeteta. Zadatak voditelja je da kreira čitav kontekst zbivanja i stvara različite situacije za iskustveno učenje koje će se samo nadograđivati. U radu će se koristiti projektni rad koji je u skladu s dječjom spoznajom, a otvoreno planiranje omogućit će nam uključivanje djece i roditelja u odgojno-obrazovni proces. Velika se važnost pridaje realizaciji raznih aktivnosti za poticanje razvoja pozitivne slike o sebi jer strani jezik ne smije biti činitelj pritiska na dijete već dodatni razvoj njegovih kompetencija i uspješnosti.

Način vrednovanja programa

Procjene se vrednuju prema standardu uspjeha skupine u cjelini. Samoprocjenjivanje voditelja iskazuje se kao nužnost radi mogućnosti planiranja stručnog i profesionalnog razvoja. Pomoću upitnika i anketa, koje ćemo provesti s roditeljima i djecom, pokušat ćemo dobiti odgovore na neka pitanja koja ćemo zajedničkim promišljanjem nastojati riješiti na obostrano zadovoljstvo.

Pratit će se napredak djece i bilježiti će se bilješke u posebne mape za svako dijete u kojima će također biti pohranjeni dječji radovi i radni listići. Također ćemo fotografiranjem dokumentirati naš rad i snimat ćemo kamerom s ciljem da djeca na kraju sama uvide koliko su napredovala od početka učenja pa kroz cijelu godinu, a za voditelja je dobro da ima pisani uvid u ono što radi i da mu to bude poticaj za što kvalitetniji daljnji rad.

6. Profesionalni razvoj stručnih djelatnika

U današnje vrijeme stručnjaci koji rade s djecom i obiteljima trebaju znanja, sposobnosti, i vještine primjenjive u različite kontekste, često nepredvidive i drugačije od rutine. Za to je osim dobrog vladanja fundamentalnim znanjima, potrebno izgraditi i nova znanja te učiti kako ih primijeniti u aktualnom kontekstu. Odgojitelj bi u proces učenja trebao uči sa htijenjem da se samoga sebe razumije kao društvenu osobu, što znači da bi učenje u zajednici s drugima trebalo biti jednako važno kao i ono što se uči. Tada možemo govoriti o „osobnom i društvenom” obrazovanju koja predstavlja temeljnu vrijednost na kojoj počiva znanje.

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija “iznutra”, od odgajatelja za što im je potrebno osigurati primjereno profesionalno učenje i razvoj. Profesionalni razvoj odgajatelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju. Profesionalni razvoj odgajatelja potrebno je usmjeriti prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, što se postiže sudjelovanjem u akcijskim istraživanjima. Jačanje samoorganizacijskog potencijala vrtića vodi osiguranju kontinuiteta u unapređenju odgojno-obrazovne prakse i trajnosti postignutih promjena. Aktivnosti usmjerene profesionalnome razvoju odgojitelja u vrtiću planiraju se kurikulumom vrtića. Odgajatelji i ostali stručni djelatnici vrtića pripremaju i programe usavršavanja koji uključuju individualne i grupne oblike rada na razini ustanove i izvan nje.

7. Osiguranje kvalitete

Jedan od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalan rast pa je obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnog proces (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati i u smjeru njezina stalnog unapređivanja. Kvalitetu podsustava čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih i korisnih za razvoj, odgoj i učenje djece.

Vrednovanju programa pridonijet će raznolika dokumentacija koja će se prikupljati tijekom godine: plakati dječjih projekata, foto i video zapisi, dječji radovi i dr.

Ovu dokumentaciju odgojitelji koriste na nekoliko načina:

- u radu s djecom kako bi im pružali prilike da promatraju
- elaboriraju svoje aktualne i buduće postupke
- traže logičke poveznice
- preispituju svoje hipoteze i valoriziraju ih
- kreiraju vlastite teorije o nečemu.

Roditeljima je dokumentacija dostupna kroz individualne mape djeteta, fotografija i plakata u vanjskom prostoru. Na taj način roditelji imaju prilike:

- s jedne strane steći iskustva o onom dijelu života koji ima je nepoznat (jer ne dijele isti prostor i vrijeme dnevnog života i odrastanja djeteta)
- s druge strane upoznati se s načinom rada u vrtiću, važnim razvojnim aspektima i procesima izgradnje djetetovih kompetencija za život i učenje.

Odgojiteljima ova vrsta praćenja i dokumentiranja procesa učenja i razvoja djeteta pomaže da dobije bolji uvid u načine kako pojedino dijete izražava svoje potrebe ili stvaralačka svojstva što pomaže procesu individualizacije pristupa i interakcije s pojedinim djetetom, kao i kreiranju prilika za zajedništvo.

Vrednovanje rada odgojitelja:

- praćenje provedbe plana i programa odgojno-obrazovne skupine (pedagoška dokumentacija odgojno-obrazovne skupine)
- praćenje odgojno-obrazovnog rada od strane stručnih djelatnika (vanjski stručni suradnici)
- istraživanje odgojno-obrazovnog procesa i zajedničko učenje kroz refleksije i samorefleksije (foto i video zapisi), zapisnici
- unutarnje i vanjsko vrednovanje (MZO, AZOO)
- protokoli, upitnici, ankete za praćenje razvoja djece, za odgojitelje i roditelje

Kvalitetno vrednovanje ja nabolje sredstvo za poticanje promjena:

- utvrđivanje trenutnog stanja
- određivanje prioriternih zadataka
- pronalaženje ideja za unapređivanje prakse
- utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. Za ostvarivanje tog cilja nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

8. Suradnja s društvenom zajednicom i roditeljima

Obitelj je temeljna društvena zajednica, a pitanje primarne socijalizacije i učenja djece u ozračju suvremenih kretanja od opće je važnosti za društvenu zajednicu. Obitelj ima najveći utjecaj na vlastitu djecu, stoga je primarni odgojitelj svoje djece jer ima presudnu ulogu u djetetovu odgoju i obrazovanju. Obitelj želi najbolje svojoj djeci i želi im pomoći da postanu uspješni i produktivni građani. Potrebno je posebnu pozornost posvetiti otvorenoj komunikaciji među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa s naglaskom na razvijanje partnerskog odnosa odgojitelja i roditelja.

Naglasak stavljamo na:

- podizanje kvalitete komunikacije s roditeljima
- informiranje, savjetovanje i komunikacija s roditeljima putem: individualnih razgovora, grupnih razgovora, roditeljskih sastanaka, kutića za roditelje
- kontinuirana interakcija i komunikacija svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

- uzajamno uvažavanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje suradničke kulture svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u prepoznavanju i zadovoljavanju dječjih potreba
- razvoj i jačanje međusobnog povjerenja među odgojiteljima i drugim stručnim djelatnicima
- međusobna i dvostrana komunikacija među svi sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- stručni sastanci s ciljem razmjene iskustva, valorizacije i evaluacije programa

SURADNJA S RODITELJIMA

- individualni razgovori s roditeljima o razvoju, interesima i potrebama djece
- radionice i predavanja za roditelje vezane uz dječji rast i razvoj
- kutići za roditelje
- uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces: manifestacije, svečanosti, priredbe,
- nabava materijala za opremanje kutića..

OČEKIVANJA

- uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni procesa
- timski rad odgojitelja
- međusobno poštovanje i uvažavanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

OBLIK SURADNJE	TEMA	NOSIOCI	VRIJEME PROVOĐENJA
RODITELJSKI SASTANAK	Teme vezane uz potrebe skupine i interese roditelja	Odgojitelji	Tijekom godine
RADIONICE	Kreativne radionice prema potrebi roditelja i odgojitelja	Ravnateljica, stručni suradnici, odgojitelji skupina	Tijekom godine
DRUŽENJA I SVEČANOSTI	Obilježavanje vjerskih blagdana, Dana Grada, te datuma značajnih za provođenje programa	Odgojitelji, ravnateljica, stručni suradnici	Tijekom godine
INDIVIDUALNI I RAZGOVORI	Po potrebi roditelja i odgojitelja	Odgojitelji i ravnateljica, stručni tim	1x mjesečno i po potrebi
KUTIĆI ZA RODITELJE	Sva bitna događanja unutar vrtića i izvan njega a koji uključuju djecu; informativno i	Odgojitelji, ravnateljica, stručni tim	Kontinuirano

	estetsko kreiranje grupnih kutića za roditelje		
MEĐUSOBNA SURADNJA	Sakupljanje i donošenje neoblikovanog materijala, suradnja pri prikupljanju radnog materijala za određene aktivnosti	Odgojitelji	Kontinuirano, prema potrebi

OBILJEŽAVANJE BLAGDANA, SVEČANOSTI, POSJETE, IZLETI

- osigurati djeci stjecanje novih znanja i iskustva
- upoznati djecu s tradicijskim običajima svetkovanja
- upoznati djecu sa značenjem određenog blagdana, važnog datuma
- stvaranje ugodne atmosfere u skupini

OČEKIVANI REZULTATI

- zajedničko djelovanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa
- suradnja s roditeljima
- sudjelovanje u važnim događanjima i manifestacijama zajednice
- obilježavanje blagdana, svečanosti
- organiziranje izleta, posjeta

9. Suradnja s lokalnom zajednicom

Dječji vrtić kao mjesto zajedničkog življenja djece i odraslih razvija i ostvaruje i svoju socijalnu prirodu s/u bliskim okruženjem, konkretno s institucijama kulturne, sportske i odgojno-obrazovne djelatnosti.

Suradnja s lokalnom samoupravom je iznimno dobra na svim područjima:

- kulturnoj djelatnosti
- javnoj djelatnosti
- odgoju i obrazovanju
- brizi o djeci bez obzira na nacionalnu pripadnost.

S našim osnivačem Gradom Mursko Središće surađujemo tijekom cijele pedagoške godine.

Naglašavamo suradnju vezanu uz:

- donošenje i provođenje Odluka i Zaključaka
- osiguravanje sredstava za djelatnike prema Kolektivnom ugovoru za djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja Grada Mursko Središće i Pravilniku o radu Dječjeg vrtića Maslačak
- dogovore o financiranju redovne djelatnosti Dječjeg vrtića
- dogovore o planu investicijskog održavanja objekata
- dogovore sa gradonačelnikom povodom raznih svečanosti i praznika po pozivima
- provođenje projekta produljenog boravka djece
- integraciju djece romske nacionalne manjine
- organiziranje programa predškole.

Ostvaruje se dobra suradnja s Osnovnom školom Mursko Središće i njihovim stručnim suradnicima (pedagog, edukacijski rehabilitator), gdje naglasak stavljamo na upise djece u prvi razred.

Ostvarujemo vrlo dobru suradnju s brojnim udrugama s područja Grada, osobito Društvom "Naša djeca" Mursko Središće (organizacija radionica, obilježavanje Dječjeg tjedna, posjeta, obilježavanje značajnih datuma, manifestacija i dr.) i Udrugom sportske rekreacije Mursko Središće s kojom provodimo mnogobrojne sportske aktivnosti u, ali i izvan našeg Vrtića (Europski tjedan sporta, Move week i dr.). Suradujemo i s Planinarskim Društvom Bundek u Murskom Središću u svrhu organizacije izleta u prirodu.

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije te Služba za društvene djelatnosti pomaže nam u obliku savjetovanja, tekuće problematike i statističkih izvješća.

U suradnji s Turističkom zajednicom područja Mura i gorice organiziramo Mali Serjojski fašnik, obilježavamo blagdan Sv. Nikole, Božić i dr.

S Gradskom knjižnicom i čitaonicom surađujemo tokom cijele pedagoške godine. Redovito uređujemo njihov pano, posuđujemo knjige, obilježavamo Noć knjige i Mjesec hrvatske knjige, te provodimo aktivnosti čitanja i dr.

S Policijskom postajom Mursko Središće u organizaciji Sajma prevencije, Dana policije, te posjeta predškolaca policijskoj postaji u svrhu učenja o prometu.

Kontinuirano surađujemo s Međimurskom udrugom za ranu intervenciju u djetinjstvu (MURID), Hrvatskim zavodom za socijalni rad i Udrugom Prvi korak prema potrebama djece i roditelja.

Redovito se uključujemo u humanitarne akcije: humanitarna akcija UNICEF-a „Škole za Afriku i Aziju“, humanitarna akcija Crvenog križa Adventski kalendar dobrote“.

U suradnji s CZK Rudar sudjelujemo u dječjim predstavama, obilježavanju značajnih datuma i organizaciji priredbi (Majčin dan, božićno-novogodišnja priredba, završna priredba predškolaraca).

RAVNATELJ:

Ivana Maltarić, univ.mag.praesc.educ.

Ivana Maltarić

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA:

Mateja Novak

Mateja Novak *Ku*

KLASA: 601-01 /25-02/05
URBROJ: 2109-82-01-25-1
Mursko Središće, 29.09.2025.